Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№№ 189—190 (1439—1440) ♦ Четвер, 10 жовтня 1996 року ♦ Ціна договірна

Рік права відкрито. Заходити поспішають не всі

Уже втретє Україна демонструє світові нову національну традицію — відзначення «Відкриття року права» в державі. Урочисту церемонію започатковано Українською правничою фундацією й підтримано указом глави держави 1994 року.

(Закінчення на 2-й стор.).

Бюджет-97: парламент схвалить розрахунки. Якщо розрахунки будуть правильні

У комісіях Верховної Ради

Робота над проектом бюджету 1997 року йтиме дуже важко, народних депутатів не вдасться обійти на макроекономічних показниках— таку думку висловив Голова Верховної Ради Олександр Мороз на засіданні постійної Комісії з питань бюджету. Ця комісія розглядала проблему формування бюджету України на наступний рік, заслуховуючи відповідну інформацію керівників міністерств економіки та фінансів.

За прогнозами уряду, як це звучало з уст міністра економіки Василя Гуреєва, наступного року середня зарплата в Україні становитиме 193,8 гривні проти нинішніх 150,2.

(Закінчення на 2-й стор.).

НЕСКОРЕНИЙ

ДЕРЖАВА визнала жертвою беззаконня свого громадянина і частково виплатила йому компенсацію за страждання і поневіряння, заподіяні правоохоронними і судовими органами. Звісно, не за рахунок винних, а з кишені платників податків...

Автори свавілля (незаконного притягнення до кримінальної відповідальності, незаконного засудження та незаконного утримання під вартою і застосування підписки про невиїзд) відбулися легким переляком та ... підвищенням по службі і в званнях. За їх неправомірні дії, які нині видаються за невинні помилки, ніс хрест на свою Голгофу Іван Васильович Гришко...

Під незаконним слідством і судом Іван Гришко перебував з 3.10.89-го по 29.01.96-го — 6 років 3 місяці і 26 днів. З них за гратами — 51 місяць. За цей час він втратив сім'ю, роботу, житло. З літа минулого року Гришко змушений був назавжди виїхати з Криму.

(Закінчення на 8-й стор.).

До Києва на переговори та екскурсію

Учора до Києва прибула офіційна делегація на чолі з Прем'єр-міністром Республіки Польща Влодзімежем Цімошевичем. До складу делегації увійшли міністри — промисловості і торгівлі, охорони навколишнього середовища, представники міністерств — зовнішньоекономічного співробітництва, закордонних справ, сільського господарства і харчової промисловості тощо. Сьогодні члени делегації зустрінуться для переговорів з українськими колегами.

А Влодзімеж Цімошевич матиме зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком, відвідає Києво-Печерську лавру, історичний заповідник «Софіївський собор», покладе вінок до могили Невідомого солдата. Увечері відбудеться підписання двосторонніх угод.

Хайнц ФІШЕР, Президент Національної Ради парламенту Австрії:

Наші позиції з Головою Олександром Морозом дуже близькі

На запрошення відділу преси федерального відомства Австрії у цій країні побувала група українських журналістів. Привід для запрошення — наступний візит до України федерального Президента Австрії Томаса Клестіля. Українським журналістам було запропоновано досить насичену програму. В наступних номерах наша газета детальніше розповість про цю чудову альпійську республіку, і зокрема про виборчу систему в цій країні.

(Закінчення на 4—5-й стор.).

У номер

● *Львів*

На захист духовних цінностей

У Львові триває Собор Української греко-католицької церкви. Після Архієрейської Літургії у соборі Святого Юра церковний форум продовжив роботу в храмі науки й освіти — Львівському державному університеті імені Івана Франка. Учасників Собору привітали Папа Іоанн Павло II, керівники органів влади, відомі учені і громадські діячі. Промовці наголошували на історичному покликанні Собору, а саме поширювати в Україні та поселеннях наших співвітчизників високу духовність, сприяти розвиткові національної культури.

У ці ж дні відомі громадські й релігійні діячі Львівщини від імені учасників урочистої академії, присвяченої 400-річчю Берестейської унії, яка відбулася у Львові 3 жовтня ц. р., звернулися до Президента України, керівників місцевих органів влади, до засобів масової інформації з листом-протестом проти провокаційного Собору, який скликає львівський єпископ УПЦ Московського Патріархату Августин (Маркевич) під гаслом «Жертви Берестейської унії». Ця акція, вважають автори відозви, спрямована на міжконфесійний розбрат у Галичині.

● *Сімферополь*

Триває робота п'ятої сесії Верховної Ради Криму

З ініціативи депутата Олексія Мельникова до порядку денного сесії Криму внесено питання «Про відставку Голови Верховної Ради Криму», за яке проголосувало 50 депутатів. Також до порядку денного сесії внесено питання «Про статус загальнокримських політичних партій», «Про проект комплексної довгострокової програми соціально-економічного розвитку і структурної перебудови економіки Автономної Республіки Крим», а також інші питання. Нині в роботі сесії оголошено перерву для консультації у фракціях.

Рік права відкрито. Заходити поспішають не всі

(Початок на 1-й стор.).

Втім, якщо два попередні правничі форуми були огорнуті мантією декларативності, то нинішні урочистості вирізнялися констатацією здобутих успіхів та конкретних побажань.

Власне, успіх один, однак великий — прийняття Конституції, яке, за словами Голови Верховної Ради України Олександра Мороза, здійснювалося демократичним шляхом на законній основі. Голова ВР нагадав правникам, що під час прийняття Конституції Президент держави своїм виступом підвів риску під намаганнями різних політичних сил та діячів прийняти Основний Закон у спосіб, «м'яко кажучи, далекий від правового». Тож правникам є чим пишатися. Проте спокій вітчизняним юристам ще довго буде лише снитися, бо, як зазначив Олександр Мороз, саме тепер відкрилося надзвичайно широке поле для продовження конституційного процесу. Це насамперед формування нової законодавчої бази на основі нової Конституції, запровадження механізмів реалізації і суворого додержання Основного Закону усіма без винятку суб'єктами, посадовими особами, громадянами України. Державно-правова реформа неможлива без консолідації, тому Олександр Мороз побажав усім правникам, щоб процес об'єднання їхніх зусиль був конструктивний, а результати — плідні.

На провідній ролі, відведеній правникам на нових етапах державотворення, наголосив і Прем'єр-міністр Павло Лазаренко, зазначивши, що без чіткого правового забезпечення перетворення в економіці неможливі. Прем'єр побажав правникам здоров'я і плідної праці на благо нашої Вітчизни.

Загалом під склепіннями і Золотих воріт, де проводилась Служба Божа, яка освятила обов'язки правників, і Українського дому — на офіційному прийомі — серед побажань правникам дедалі частіше чулося слово консолідація.

8 жовтня 1996 року відгук на традиційний тост міністра юстиції України Сергія Головатого «За Україну!» пролунав не так бадьоро, як завжди. Можливо, він потонув у роздумах над делікатним закликом міністра до припинення слугами Феміди міжцехових та групових чвар та показати приклад професійного єднання і самодисципліни.

Алла РОМАНЧУК.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У комісіях Верховної Ради

БЮДЖЕТ-97: парламент схвалить розрахунки. Якщо розрахунки будуть правильні

(Початок на 1-й стор.).

Зарплата має випереджати рівень зростання інфляції, адже вона начебто зросте в середньому лише на 25 відсотків. Збільшуватиметься і кількість офіційних безробітних — з 500 тисяч чоловік до 1 мільйона.

Загалом уряд планує наповнити витратну частину бюджету-97 44,8 мільярда гривень (проти цьогорічних 40 мільярдів) і не вважає цю цифру нереальною. Його оптимізм ґрунтується на тому, що нинішнього року вдалося знизити рівень інфляції більше, ніж передбачалося, зуміли уникнути вибуху ситуації під час проведення грошової реформи (хоча той самий В. Гуреєв ще раз наголосив, що курс гривні до долара штучно затиснений Нацбанком, і його треба відпустити).

Основними пріоритетами у виробництві мають залишитися АПК (з надією, що неврожайний рік двічі підряд не повторюється), реальні окупні проекти у промисловості, закриття нерентабельних шахт і державна підтримка інших. Нарощування експортного потенціалу за рахунок продукції тих самих (на жаль, лише тих самих) металургійної, хімічної, агропромислової галузей (щоправда, за умови посилення захисту товаровиробника-експортера через зміну митної політики). Окрім того, сподівання на іноземні кредити та удосконалення податкової системи. Одне з основних джерел поповнення доходної частини бюджету — податок на добавлену вартість, 1 мільярд 70 мільйонів гривень заплановано отримати за рахунок акцизного збору на алкогольні й тютюнові вироби.

Великі сподівання — на «милість» Верховної Ради, від котрої чекають прийняття законів про оподаткування майна громадян і майна підприємств, що становитиме приблизно 50 відсотків надходжень до місцевих бюджетів. Урядовці прохали членів бюджетної комісії якимось чином вплинути на своїх колег-депутатів.

Зробити це буде непросто, адже навіть самі члени комісії з огляду на провал доходної частини бюджету-96 (згадаймо лишень, скільки планували отримати від приватизації і скільки отримали!) ставлять під сумнів розрахунки-прогнози уряду, зокрема щодо збільшення валового внутрішнього продукту на 1,7 відсотка. Ось лише один з аргументів: попередні уряди «виїжджали» за рахунок держрезерву, а нині і цей резерв «схуд».

Щоправда, окрім критики намірів уряду, на засіданні комісії висловлювалися і деякі, часом екстравагантні, пропозиції щодо джерел поповнення доходної частини бюджету — легалізація тіньових коштів, інвентаризація й оподаткування державного нежитлового фонду, доходи від приватизації...

А загалом позиція комісії Миколи Азарова така: орієнтуватися треба не на 44,8 мільярда гривень витратної частини бюджету-97, а на 42 мільярди. Микола Азаров нагадав, що його комісія має справу із формуванням уже третього за ліком річного бюджету держави і руку тут, як кажуть, уже набила. Принаймні прогнози й розрахунки комісії щодо цьогорічного бюджету, особливо його доходної частини, справдилися. На жаль, свого часу Верховна Рада до них слушно не прислухалася. Тому комісія настроєна не допустити подібної ситуації. А як буде насправді, побачимо через місяць, коли проект бюджету буде винесено на перше читання.

Анатолій БЕНЬ.

Мінімальне може стати неконституційним

Проект бюджету України на наступний рік, законопроект про Кабінет міністрів України, поданий на розгляд у парламент Президентом України, програма діяльності Кабінету міністрів — ось предмет обговорення Комісії Верховної Ради з питань правової політики і судово-правової реформи, засідання якої відбулося вчора.

Зокрема, щодо проекту бюджету точилася гостра дискусія про фінансування судової системи. Депутат Михайло Рябець навів чимало цифр із проекту державного бюджету, за допомогою яких довів присутнім, що подібний рівень фінансування, скажемо відверто, мінімальний, може бути визнано, якщо залишиться без змін, неконституційним, бо він не забезпечує нормальні умови для виконання функцій судовою владою. На жаль, виступаючи на засіданні комісії, представник міністерства фінансів, начальник відповідного управління Анатолій Шинкарук не зміг дати вичерпної відповіді на запитання депутатів про те, чи враховано під час формування проекту бюджету зміни функцій і, відповідно, навантаження таких, примір ом, органів системи правосуддя, як загальні суди, прокуратура, митниця. З усього видно, що Мінфін не вдавався до застосування нової методології фінансування відповідно до вимог нової Конституції, а лише механічно проіндексував видатки. У засіданні Комісії з питань правової політики та судово-правової реформи взяли участь Голова Верховної Ради Олександр Мороз, його заступник Віктор Мусіяка, представники органів судової влади, Міністерства юстиції. Детальніший матеріал про обговорення питання порядку денного буде надруковано.

Світлана ПИСАРЕНКО

ПІЛОТНИЙ ПРОЕКТ ДЛЯ «ЗАПОРОЖЦЯ»

Фонд державного майна України за дорученням Кабінету міністрів проводить некомерційний конкурс із приватизації ВАТ АвтоЗАЗ, однієї з 208 найбільших компаній України, пакети акцій яких планувано продавати під інвестиційні зобов'язання. Для проведення цього конкурсу створено державну комісію, яка отримала від Кабінету міністрів України доручення залучити до роботи над проектом консультанта. Серед дев'яти компаній, які подали заявки на участь у конкурсі, всесвітньо відомі аудиторські та консалтингові фірми, а також один із провідних інвестиційних банків Європи. Згідно з умовами конкурсу 7 жовтня подано офіційні заявки претендентів, кожна з яких містить концепцію реалізації цього проекту. Перше засідання комісії має відбутися найближчим часом. Є надія, що переможе найдостойніший з претендентів, який допоможе Україні отримати фактично першу серйозну інвестицію в машинобудівну промисловість і цим оживити колишнього велетня автомобілебудування.

Як показує досвід проведення таких конкурсів в Україні і в інших країнах колишнього Радянського Союзу, залучення інвестицій шляхом конкурсу серед потенційних інвесторів допомагає державі їх використовувати на найвигідніших і для країни, і для компанії умовах.

На щастя, уряд України та керівництво ВАТ нарешті дійшли висновку, що приватизація такого велета, який був і має бути національною гордістю країни, не може відбуватися келійно. Крім того, цей проект привернув увагу світових ділових кіл, які справедливо вважають, що перша приватизація такого масштабу буде пілотним проектом. І він слугуватиме прикладом під час проведення великої приватизації провідних державних підприємств України.

Як відомо, переговори про залучення іноземних інвестицій на ВАТ АвтоЗАЗ вели протягом останніх 3 років багато лідерів автомобілебудування світу. Багато з них через невизначеність уряду та Фонду державного майна України вже відмовилися від подальшої участі в таких переговорах і переорієнтували свою діяльність на інші країни СНД.

Редакція стежитиме за подальшим розвитком подій.

Вітчизняний стиль

Від тепловоза до борони,

або Як велике підприємство не опинилося на роздоріжжі

Ще не так давно здавалося, що флагман вітчизняного тепловозобудування не дотягне до свого сторіччя. Раніше на продукцію підприємства-велета завжди був попит. Та враз потенційні покупці збідніли, й виникли величезні проблеми. Можна було б модернізувати виробництво, освоїти випуск нової продукції. Але нашвидкуруч це не зробиш. Підприємство велике.

Виробниче об'єднання «Луганськтепловоз», яке, до речі, випускало дев'яносто шість відсотків усіх тепловозів колишнього Союзу, розділилося, по суті, на самостійні підприємства з різними формами господарювання, що й зовсім сплутало карти.

Зрушення на краще почалися 1994 року з приходом нового генерального директора Євгена Свиридова, котрий ініціював створення на базі об'єднання холдингової компанії. Тож виникла можливість принципово змінити систему управління унікальним виробничим комплексом, концентрувати сили, кошти головного й дочірніх підприємств, поглибити виробничо-технічні зв'язки для освоєння нових, пріоритетних в Україні конкурентоспроможних видів продукції.

Торік уперше, за тривалий час, «Луганськтепловоз» пропрацював без спаду виробництва. Хоча, до слова, тепловозів тут випускають значно менше, ніж раніше. А все тому, що не нині єдиним живе «Луганськтепловоз».

— У нас нині — багатогалузевість, — каже Євген Свиридов. — А основною продукцією я вважаю ту, що дає найбільший прибуток. Так, «Луганськтепловоз» випускає комфортабельні трамваї. Згідно з програмою розвитку залізничного транспорту України розпочато виробництво дизель-поїздів. Крім того, тут не лише випускають тепловози, але й ремонтують їх. Приміром, тепловози зразка 1971 року доводять до технічного рівня, що відповідає нинішнім вимогам. Воно й зрозуміло. Адже навіщо купувати новий тепловоз, якщо, скажімо, зносилася рама. Вона ж розрахована для експлуатації протягом ста років. Тож чи варто витрачатися?

Унікальною продукцією «Луганськтепловозу» є також поворотні круги для рухомого складу. Лише Росія цього року замовила двісті поворотних механізмів.

У холдинговій компанії «Луганськтепловоз» весь час думають над розширенням асортименту продукції. Тепловозобудівники налагодили випуск дискових борон, протиерозійних культиваторів, вітромеханічних та водопідйомних агрегатів для села.

Причини успіху керівники підприємства пояснюють дуже прозаїчно: учетверо більше випустили продукції, бо саме вчетверо зросла кількість клієнтів.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

На знімках: продукція «Луганськтепловоза».

Фото Вадима ЛІСНОГО (Укрінформ), Юрія ВЕНГЕРЕША.

ПОЛЯКИ ПРОРОЧАТЬ УСПІХ

До Житомирської облдержадміністрації надійшов лист від директора польської фірми «Мідекс-сервіс» Владислава Ковальського. У ньому автор висловив своє задоволення від співпраці з Коростенським заводом шляхових машин. Ця фірма забезпечує сільські господарства технікою і вже шість років працює спільно з українськими підприємствами. Тож її керівникові добре відомі їхні проблеми. Пана Ковальського приємно здивувало те, як швидко цей завод, поставлений перед необхідністю перепрофілювати виробництво, освоїв випуск конче потрібних для сільських трудівників дискових борін, які вже завоювали популярність на польському ринку. «Це для нас підтвердження того, — пише Владислав Ковальський, — що підприємства України, зокрема й це акціонерне товариство, почали виходити з кризової ситуації завдяки новому підходу до розв'язання назрілих проблем. Кожна нова партія дискових борін удосконалюється з урахуванням усіх зауважень, які виникають під час експлуатації».

За короткий час Коростенський завод шляхових машин виготовив пробні зразки нової дискової борони з удвоє більшим захватом. Нова модель проходить нині випробування в КСП імені Чапаєва Коростенського району. Поляки, яких ця продукція дуже цікавить, мали нагоду переконатися в тому, що результати перевершують усі їхні сподівання. Керівник польської фірми запевняє, що виготовлено нову модель за всіма нормами й вимогами європейських стандартів, а тому вона з успіхом конкуруватиме на міжнародному ринку. Фірма «Мідекс-сервіс» має намір разом з виробниками представити нову продукцію коростенців на міжнародній виставці «Полагро-96» у Познані.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Наш спонсор лотереї-97

КУХОННОМУ «РАБСТВУ» – БІЙ

Минулого літа зустріла в Парижі співвітчизника-екскурсовода, який одружився з француженкою. Він поскаржився нам, туристам, на свою дружину. Вона й за холодну воду не береться, а тільки знай вмикає усяку побутову техніку і все одно нарікає на домашнє «рабство», на втому.

А ми втішали його тим, що така сім'я має шанси на виживання, бо якби вона потрапила, приміром, до Львова, де навіть холодна вода — розкіш, мадам було б непереливки, — неодмінно втекла б на батьківщину. А втім, не назавжди ми приречені бути «ізаурами», подумалось мені, коли оглядала продукцію львівського заводу «Електропобутприлад». Приміром, «королева» асортименту — електром'ясорубка, що її водночас можна використовувати і для шинкування овочів. Цей виріб я оглядала з особливою прискіпливістю, бо свого часу мала необережність придбати доволі дорогий імпортний «комбайн». Ним теж можна молоти м'ясо, але яке! В інструкції сказано, що м'ясне філе без найменшої плівочки слід порізати на кубики 1—2 см і класти в млинок невеликими порціями. Львівська електром'ясорубка — не така вередлива, має потужний двигун, що не виходить з ладу навіть тоді, коли неуважна господиня забуде вийняти із м'яса кісточку. Та й відпускна ціна цілком доступна: близько 40 гривень.

Повсякчас є попит на електровібромасажери, якими користуються і лікарі, і пацієнти в домашніх умовах. Вони дуже ефективні при захворюваннях суглобів, головному болю.

— Ми отримуємо багато листів із Сибіру, Іркутська, Красноярська та інших регіонів Росії з проханням вислати електровібромасажер післяплатою, —розповідає директор заводу Зеновій Ждиняк. — Але ж нині — це вже надто складно. І виробник, і споживач втратили від того, що міждержавні ринкові стосунки не налагоджені як слід. Тож розвиваємо їх самотужки. Зокрема, створюватимемо спільне виробництво з польською «фабрикою артикулов домових». Обмінюватимемося деталями до тепловентиляторів. Уважно вивчаємо попит, щоб розширювати ринки збуту. А це —непросто, коли взяти до уваги те, що вітчизняний виробник має меншу державну підтримку, ніж постачальники аналогічної імпортної продукції. Наш девіз — найнижчі ціни. Зменшуємо їх за рахунок раціонального режиму організації виробництва. Працюємо над програмою диверсифікації.

— Чи готуєте якісь сюрпризи для споживача?

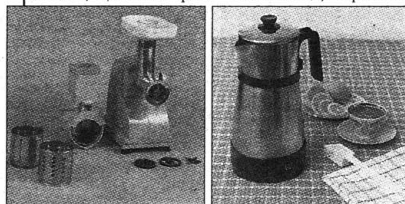
— Так, розпочинаємо випуск електроскиборізок та компактних настільних соковижималок — на склянку соку. Вони зручні у користуванні й недорогі.

Слідкуйте за прилавками, шановні читачі, і ви зможете придбати чудовий подарунок для себе і родини!

Телефони для довідок: 42-41-49, 42-41-41.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

У номер

● *Хмельницький*

Навіщо Адамівці дрова?

Триває газифікація населених пунктів цього краю. Віднині користуватися блакитним паливом зможуть і жителі села Адамівки Віньковецького району. Тут нещодавно відбулось урочисте запалення факела з нагоди здачі в експлуатацію газорозподільного пункту. Про це подбали працівники Віньковецької філії «Хмельницькгазу» і правління селянсько-кооперативної спілки ім. Артема. Саме завдяки їм вишукано кошти і прокладено 4 км труб до села, вже підведено газ до перших помешкань адамівчан.

Усього з початку газифікації в районі прокладено 185 км підземних газопроводів різного тиску, і блакитне паливо надійшло до 14 населених пунктів. Загальна кількість газифікованих квартир та житлових будинків у районі становить 3784.

● *Донецьк*

Замість страйкому — «товариство кролівників»?

Розглянувши апеляцію Донецького галузевого робітничого комітету, обласний арбітражний суд залишив без змін своє попереднє рішення двомісячної давності про примусовий розпуск комітету. Тепер страйкомівці мають право звернутися до Вищого арбітражного суду. Самі керівники комітету заявляють не тільки про свою непричетність до розвитку липневих подій у Донбасі, а й про наміри обстоювати існування організації до останнього. Як пообіцяли недавно на прес-конференції співголови комітету Михайло Крилов і Юрій Макаров, у разі ліквідації страйкому його буде перереєстровано під будь-яку іншу назву — нехай навіть «товариство кролівників». Отже, крапку у цій справі не поставлено.

● *Одеса*

Гармата стріляє опівдні

Тут відроджено давню традицію — опівдні з гармати, встановленої на борту парусника «Дружба», лунає постріл. Відтепер тим, хто прогулюється Приморським бульваром, йде у своїх справах до Морського вокзалу чи працює в порту, на судноремонтних заводах, можна звіряти по тому пострілу час — він лунає рівно о 12-й. До відродження традиції безпосередньо причетна фінансово-промислова група «Примор'я», що визволила «Дружбу» —власність Одеської державної морської академії — з-під арешту за кордоном за чужі (орендаря) борги й тепер сама взяла судно в оренду. Використовує його поки що як готель, а у подальших планах —туристичні перевезення.

● *Рівне*

Неврожай контрактові не завада

Рівненська область виконала контракт на продаж зерна державі. Із запланованих 90 тисяч тонн продано 90 тисяч 102 тонни. Значно перевиконали контрактні зобов'язання Березнівський (104,6 %), Костопільський (103 %), Рівненський (102,7 %). А за обсягами найбільше продали Радивилівський, Дубенський і вже названий Рівненський райони. І це за умови, що нинішній рік видався неврожайним: на круг зібрано в області по 20 центнерів зерна з гектара.

Нарешті!

Машини виробництва... ремонтного заводу

У Дніпропетровській області чимало підприємств, які, всупереч усім труднощам, налагодили випуск добротної і конкурентоспроможної продукції. Уже, приміром, складають магістральні електровози, тролейбуси, на черзі — трамваї.

На Дніпродзержинському авторемонтному заводі, де досі займались лише капітальним ремонтом міських пасажирських автобусів «Ікарус», нині самостійно виготовляють ці машини. Навіть триста на рік, запевняють, зможуть складати. Причому замовлення на комплектувальні розміщуватимуть на українських підприємствах.

Цим шляхом пішли й на Дніпропетровському вагоноремонтному заводі. Традиційно оновлюючи залізничні пасажирські вагони, тут збагнули, що, модернізувавши власні потужності, можна й самим випускати нові. Вони обходитимуться значно дешевше за імпортні. Перша експериментальна дільниця у рамках цього проекту вже діє.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Хайнц ФІШЕР, Президент Національної Ради парламенту Австрії:

Наші позиції з Головою Олександром Морозом дуже близькі

(Початок на 1-й стор.).

ПРОПОНУЄМО *інтерв'ю з Президентом (головою) Національної Ради (нижньої, основної палати) парламенту Австрії, соціал-демократом Хайнцем Фішером. Зустріч з цим визначним політиком було включено до програми роботи українських журналістів у Австрії на прохання редакції «Голосу України» й організовано посольством Австрії в Україні та відділом преси федерального відомства (структура при федеральному канцлері) Австрії, за що ми їм дуже вдячні. Та особливо зазначимо: Президент нижньої палати парламенту республіки, людина дуже зайнята, приділив більш як годину розмові з українськими журналістами.*

Гармонія соціальної відповідальності

Насамперед прошу пана Хайнца Фішера розповісти про австрійську соціал-демократію.

— Ще на початку нашого століття соціал-демократія почала робити свій істотний внесок саме в побудову демократії. Досі австрійська соціал-демократія пишається червоним Віднем, як ми це називаємо, який було спроектовано й збудовано в 20–30-ті роки. (**Червоний, соціал-демократичний Відень, в жодному разі не слід плутати з більшовицькою імперією, де свого часу руйнували храми, будували палаци для більшовицьких бонз і бараки для робітників, нищили селянство і «підкорювали», зокрема Дніпро, перетворюючи могутню ріку на гряду загниваючих «морів» і т. ін. — С. П.**) Крім того, австрійська соціал-демократія послідовно протистояла фашизмові в 30–40-і роки. (**На відміну від більшовицької імперії, що намагалася поділити з фашизмом сфери впливу, уклавши пакт Молотова—Ріббентропа. — С. П.**) І після 1945 року австрійські соціал-демократи відіграли велику роль у становленні нової республіки, демократизації Австрії по війні. Крім того, соціал-демократія зробила істотний внесок у проект і будівництво соціальної системи, загалом у сферу соціальної забезпеченості австрійських громадян.

А з 1970 по 1983 рік соціал-демократична партія була єдиною організацією, відповідальною за розвиток Австрії, за внутрішню й зовнішню політику. І нині соціал-демократи — вирішальний чинник у політичному житті Австрії. Вони відповідальні також і за курс країни в напрямі Європи. Ми вважаємо, що слід надати перевагу загальноєвропейській системі безпеки перед вступом до будь-якого військового союзу.

— Тобто важливіша загальноєвропейська безпека, аніж будь-який союз?

— Так. Саме так.

— Тепер, будь ласка, охарактеризуйте основні податкові засади. З кого більший відсоток, з кого менший? І який має бути, з одного боку, податковий прес, щоб не придушувати інтереси підприємця, а з другого — яких меж мають сягати соціальні гарантії, щоб не придушувати трудову активність особистості, не сприяти перетворенню її на утриманку суспільства?

— Відповідальність за податкову політику несе в Австрії федеральний рівень влади федерації. Тобто податкову політику роблять у парламенті країни. А потім розв'язують питання розподілу та залучення до цієї податкової системи федеральних земель і громад. «Залізний» принцип нашої податкової політики —прогресивна система податків. Високі доходи обкладають вищим податком. І не тільки в абсолютних цифрах, а й у відсотковому відношенні. Звісно, оформлення відсоткового співвідношення —предмет частих дискусій. І не лише між різними партіями, а інколи і в одній.

Раніше соціал-демократи віддавали перевагу прямим податкам. Сьогодні переважають податки непрямі, зокрема податок на додану вартість.

Ще один принцип: урахування особливостей податкових систем інших європейських країн. Бо треба дотриматися певної збалансованості між податковими системами. Це важливо і для вкладень іноземного капіталу у нас, і для створення наших підприємств за рубежем.

Багато хто вважає, що старі податки — добрі податки. А нові — погані. Бо нові не сприймаються позитивно. Тому є у нас і такий принцип: краще вичерпати всі можливості, які дає стара податкова система, аніж додумуватися до нових податків, що їх гірше сприймає населення.

— І в якому розмірі ПДВ застосовують в Австрії?

— У нас дві ставки — 10 і 20 відсотків. Розмір ПДВ залежить від номенклатури товару. Раніше було три категорії ПДВ. Третя категорія — для так званих товарів «люкс». Потім ми спростили цю систему до двох рівнів. На товар першої потреби — менший податок, на предмети розкошу — вищий.

Крім того, найвища ставка прибуткового податку —трохи менша від 50 відсотків. Є й податкові пільги для певних інвестицій, певних товарів.

І ще одна особливість австрійської податкової системи: всі державні службовці та працівники приватної сфери підприємництва отримують не 12 зарплат на рік, а 14. 13-та і 14-та зарплати обкладаються нормальними, а не підвищеними податками. Це ніби врівноважує пільги: підприємець може заощадити на податках, вкладаючи капітали в сфери, де передбачено послаблення, а чиновник, інженер, робітник і т. д. мають пільги в 13-й—14-й зарплатах. Останніми роками наші міністри фінансів, які, як і скрізь, завжди відчувають потребу в грошах, кажуть, що несправедливо, що 13-та й 14-та зарплати обкладаються низьким податком. Хочуть вищої його ставки з урахуванням зростаючої суми доходів громадян. Але профспілки проти. А влада не може не зважати на їхню позицію.

— Пане Фішер, Ви бували в Україні, а нещодавно, в липні, зустрічалися з главою нашого парламенту в Стокгольмі, на сесії ОБСЄ. Як Ви охарактеризували б україно-австрійські міжпарламентські відносини?

— За цим столом, де ми розмовляємо, я мав честь бесідувати з Головою українського парламенту. І, крім того, як ви помітили, ми зустрічалися на міжнародних форумах. Можу сказати, що Голова Олександр Мороз і я добре знаємо один одного, і позиції. Вони дуже близькі. Ми інтенсивно обмінюємося і досвідом, і думками.

Наші стосунки на рівні парламентів дуже хороші. Адже в Україні я був не один, а разом з делегацією. В ній були представники всіх парламентських партій. Дружні стосунки Австрії і України — не моя приватна справа, хоча я її й люблю. Це — офіційна політика австрійського уряду, австрійської держави. Щодо мене особисто, то знаю не тільки вашого Голову, а й багатьох депутатів.

Парламентський контроль за бюджетом

— Мені як редакторові парламентської газети цікаво також дізнатися, на які кошти австрійський парламент здійснює публікацію законів, інших своїх документів. Він купує місця в газетах чи видає окремий бюлетень, або є інший механізм?

— Парламент у нас приймає рішення щодо державного бюджету та свого власного. Наш федеральний Президент інколи жартує: я як глава держави маю звернутися в парламент для того, щоб прийняли рішення з приводу мого бюджету, а парламент може приймати рішення сам. Так воно у нас і є. Державний бюджет на 1996 рік було прийнято голосами партій, які нині складають уряд, проти голосів опозиції. А парламентський бюджет було прийнято одностайно. Це приблизно один мільярд австрійських шилінгів — трохи менш як сто мільйонів доларів. Ця сума покриває всі витрати.

Газети у нашого парламенту немає. На відміну від вашої Верховної Ради і німецького бундестагу. Але у нас є парламентське листування, парламентська кореспонденція, яка публікується щодня. Публікуємо ми й інші документи. Наприклад, річну хроніку. У нас є спеціальний відділ у парламенті, який відповідає за роботу із громадськістю.

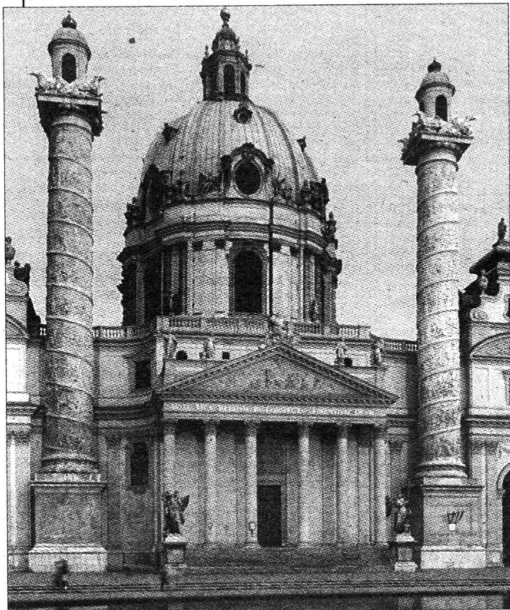
— Чи здійснює парламент або уряд за його дорученням перерозподіл на федеральному рівні податкових надходжень між землями? Скажімо, якась земля більшою мірою промислово розвинена, з неї надходить більше податків, а з якоїсь менше, але там треба підтягнути якусь галузь або соціальну програму?

— Так. У нас це називається фінансова гармонізація. Це — перерозподіл доходів на рівні федерації, земель і громад. Нас, безперечно, цікавить, як функціонує і працює цей перерозподіл і розподіл коштів з державного бюджету. Тобто важливо не тільки дати гроші, а й перевірити ефективність їх використання.

Два роки тому парламент доручив урядові дослідити витрати щодо виконання різних завдань держави. Один із результатів цього дослідження: страхування від безробіття має ефект згори донизу. Тобто землі більше отримують, аніж платять. Другий результат — витрати на вузи, університети ідуть знизу догори: більш низькооплачувані верстви населення більше платять, аніж отримують від цього зиск. А для нас розподіл фінансово важливий не тільки в розрізі федерації, земель і громад, а й у розрізі соціальних груп. Податкову політику та перерозподіл бюджету треба постійно вивчати й коригувати на користь більшості населення. І при цьому не пригнічувати меншість, тобто підприємців, бо ділити й розподіляти не буде чого.

— Ще, коли дозволите, таке запитання. Наприклад, у бюджеті країни ви затвердили 10 млрд. шилінгів для міністерства оборони. Міністр оборони подав обгрунтування на купівлю 10 танків, 10 літаків, 300 автоматів і т. ін. Але протягом року картина змінилася. Купити треба щось інше. Чи може міністр оборони своєю владою відмовитися від купівлі танків, а придбати, скажімо, більше автоматів або військових джипів? Чи може він у межах свого бюджету приймати протягом року інші рішення? Чи він мусить кожне рішення провести через парламент?

— У нас робиться так. Наприклад, у мене є одна стаття в бюджеті, яка називається будівництво. І побудувати за рахунок цих коштів горище або прибудувати що-небудь, або новий дім збудувати — вирішує той представник виконавчої влади, якому довірено витрати цієї частини бюджету. Якщо він не виходить із заданих рамок. Це щодо простих рішень. Але є й другий рівень. Це група проблем. І в середині цієї групи (це наступний рі-

Відень: собор св. Карла.

вень витрат) виконавець або організатор може робити зміни лише з дозволу міністра фінансів.

А коли хтось пропонує вийти за рамки бюджету, то потрібен закон про перевищення бюджету. Він може бути прийнятий, якщо виникне необхідність нових непередбачених витрат. Слід ще додати, що є певні види витрат, на які треба спеціальні дозволи.

Повертаюся до вашого прикладу. Чи закуповує міністр оборони, приміром, певну кількість танків за певну суму — це питання не лише суми. Але це питання, що його обговорюють у федеральній раді оборони, тобто для придбання міністр повинен мати й необхідні кошти, й дозвіл цієї ради на закупівлю саме даного виду техніки. Одержавши дозвіл, скажімо, на закупівлю десяти танків, він не може сам прийняти рішення купити замість них, наприклад, підводного човна. На це йому знову потрібен спеціальний дозвіл.

Міністр фінансів постійно контролює решту міністерств. Є так звані місячні тангенти. Такі види витрат, де кошти витрачають поступово, 1/12 частина на місяць. І є інші види витрат, де відповідний міністр каже: у першому півріччі мені ці кошти взагалі не потрібні, а матиму потребу для закупівель у III кварталі. Це суто організаційне питання. І його розв'язують.

Протягом року витрати треба покривати доходами. Контроль за цим здійснює Лічильна палата.

— Прошу, хочу уточнити: кому вона підпорядкована?

— Тільки парламенту. І президента Лічильної палати обирає парламент. Лічильна палата складає висновок щодо надходжень і видатків наприкінці року. І вносить цей документ до парламенту до початку наступного фінансового року. На рівні земель вона контролює надходження і витрачання коштів. Бо згідно з нашою Конституцією цей орган має контролювати весь фінансовий обіг і федерації, і земель. Підпорядкована, повторюю, Лічильна палата безпосередньо Національній раді. І працює як орган Національної ради. Щодо фінансів земель, то там вона працює як орган земельного парламенту. Президента Лічильної палати обирає парламент країни на 12 років. Повторне обрання заборонено. Щоб унеможливити загравання з його боку заради пошуку голосів.

Лічильна палата має також можливість перевіряти всі підприємства, де у держави пай — понад 50 відсотків.

НАТО і Європа

— Австрія — країна нейтральна. Чи є впливові сили в австрійському парламенті, які обстоюють вступ Австрії до НАТО?

— Ви, напевно, знаєте, що в австрійському парламенті представлено п'ять партій. І знаєте, як розподіляються місця в парламенті. Соціал-демократи — приблизно 38 відсотків, народна партія трохи менш як 30 відсотків, ліберали та «зелені» мають по 5 відсотків. Рештою більш як 20 відсотками розпоряджаються «блакитні» —партія свободи. **(Прохання не плутати з «блакитними» в певному розумінні — тут мають на увазі блакить як символ благородства. — С. П.).** Тож саме партія свободи відкрито виступає за членство Австрії у НАТО. Втім, ліберали теж досить відверто кажуть, що країні слід прощатися з нейтралітетом, але не вступати до НАТО, а стати членом Західноєвропейського Союзу. А противники цієї ідеї кажуть лібералам, що Західноєвропейський Союз — суто теоретична конструкція, що спиратися все ж таки треба на НАТО.

До кінця 80-х років факт вічного нейтралітету і позаблоковість Австрії були поза будь-якою дискусією. Але зважаючи на зміни, що відбулися в Європі, —розпад Варшавського блоку тощо, зміни в сусідніх державах —Чехії, Словаччині, Угорщині — в нашій країні визріла ідея вступити до Європейського Союзу і, окрім того, взяти участь у створенні певної системи й на перспективу.

Саме з приводу перспективи — дві думки. Одна — за загальноєвропейську систему безпеки. І поки європейський дім не має загального даху, Австрія зберігає свій нейтралітет, виправданий на практиці. В принципі це й є точка зору австрійських соціал-демократів. Це й моя особиста думка. Це, більш-менш, і точка зору «зелених». А другий напрям свідчить ось що: поки не існує загальноєвропейської системи безпеки, така маленька країна, як Австрія, має приєднатися до єдиної наявної нині в Європі системи безпеки. А це якраз НАТО. Коли й угорці, й чехи, й поляки, й словаки вступають до НАТО , а німці, італійці та чимало інших наших сусідів уже давно в НАТО, то чому нам теж не приєднатися. Це — точка зору австрійського міністра оборони, він — член народної партії. Але, можна сказати, що загальна позиція австрійської народної партії обачливіша за позицію міністра оборони. Бо народна партія не каже: ми відмовляємося від нейтралітету і давай до НАТО. Але вони офіційно кажуть, що нейтралітет стає менш важливим. І, напевне, НАТО зіграє важливу роль у створенні майбутньої системи безпеки. Але нам не треба поспішати, ми зачекаємо, побачимо, що відбуватиметься далі. І почекаємо розвитку переговорів між НАТО і Росією.

А партія свободи форсує цей процес і хоче випередити народну партію в питанні вступу до НАТО. Тут і партійна тактика відіграє певну роль, бажання більше заявити про себе.

«Блакитні» дорікають народній партії: ви ні за те, ні за інше, не висловлюєтеся за нейтралітет, не висловлюєтеся й за НАТО. Безперечно, й суперництво між партіями у всьому цьому позначається.

— Глава нашого парламенту також враховує, що Європа за останні роки різко змінилася, що «залізна завіса» впала. І що після наради 1972 року в Гельсінкі з безпеки і співробітництва в Європі минуло чимало років, а головне — ситуація докорінно змінилася. Він враховує й те, що Україна перша відмовилася від ядерної зброї. І нагадує, що інші поки що не поспішають. З цими аргументами Олександр Мороз виступає за те, щоб Європа зібралася в Києві, щоб учасники Гельсінкі-72 і представники нових держав обговорили нові реалії, що склалися в Європі на порозі XXI століття. Щоб передусім говорити про континент, а не про блоки. Як ви ставитеся до такої ідеї?

— Знаю, що глава вашого парламенту виступав з цією ідеєю з кількох приводів, між іншим, і в Стокгольмі. З австрійської точки зору — це також хороша ідея. Ваш Голова каже, було б добре, якби вихідною точкою нової системи безпеки в Європі стала всеосяжна організація безпеки як продовження Гельсінського процесу.

Звичайно, більшість членів НАТО кажуть, що вони не проти Наради з безпеки в Європі. Що вони самі — члени цієї організації. Та вони вважають, що завдання організації безпеки в Європі ця нарада ніколи не зможе виконати. І не хочуть відмовитися від воєнної інтеграції, якої вони досягли в рамках НАТО.

— Але НАТО — це і воєнний блок. Проти кого? Дехто з німецьких політиків каже, що НАТО допомогло утвердити і гарантувати в Німеччині демократію. Припускаю, що Німеччині знадобилися саме такі гарантії. А іншим? І знову — проти кого чи за кого об'єднуватися в НАТО? Європа проти Азії? Проти Китаю? Японії? Росії? Антарктиди? Мені здається, часи загальноєвропейських хрестових походів минули...

— Ці питання і я часто собі ставлю, бо в Австрії чимало людей, які мене про це запитують. Пане Фішер, чую, проти кого Австрія займає позицію нейтралітету? Проти кого маємо вступати до НАТО?

Нещодавно з французьким політичним діячем я обговорював ці самі питання. І він казав, що ідея замість НАТО побудувати або передбачити систему безпеки в Європі — те саме, що замість Європейського Союзу побудувати спільну зону вільної торгівлі. Бо є велика різниця між Європейським Союзом і зоною вільної торгівлі. Така сама велика різниця між НАТО і системою безпеки у всій Європі. Для нас Нарада з безпеки в Європі — надто дорога річ. Ми нагромадили дуже хороший досвід. Працює секретаріат цієї організації у Відні. Це — загальноєвропейська організація.

Та вона не гнучка, вона важка до посування. Бо способи прийняття рішень виключають гнучкість.

Роль бабусі у долі інвестицій

— Яке місце, на вашу думку, український напрям посідає нині у зовнішній політиці Австрії? Які перспективи наших відносин?

— Наш підхід до України з історичних міркувань та з економічних позитивний. Наш федеральний Президент має намір відвідати Україну. Президент України був в Австрії кілька днів. Крім того, є контакти на інших рівнях.

Україна — держава, котра нікому не загрожує. Австрії це глибоко симпатичне. Кожна людина у Середній Європі знає, що Україна — держава з мирними цілями. І з огляду на всі ці причини, я гадаю, що є головна передумова для розвитку добрих відносин. Та хочу дати якнайповнішу відповідь на ваше запитання. Ми будуємо відносини з іншими державами вже протягом 50 років. Наша економіка налаштована на ці' стосунки. Наша дипломатична служба також налаштована на ці традиційні відносини. Всі наші культурні зв'язки також складалися в цей бік. Центри цих відносин — Лондон, Париж, Берлін, Гельсінкі, Стокгольм тощо. І раптом немає Радянського Союзу, а є Україна, Росія, Білорусь, Молдова, Азербайджан...

І колишньої Федеративної Югославії не існує, а є ряд нових держав. Усе це ми ще не перетравили. Ми ще не засвоїли нову ситуацію. Наші дипломати скаржаться: мало персоналу. Кадрів не вистачає. Крім того, нам доводиться виконувати додаткові завдання з огляду на членство в Європейському Союзі. У 1998 році Австрія головуватиме в ньому.

Тому прошу бути терплячими з нами. Що ж до економіки, скажу так. Коли почалися істотні зміни в Європі 5—6 років тому, австрійці перші були в Угорщині. Бо кожен з нас, майже без перебільшення, має угорську бабусю. У Празі, Чехії, Словаччині в австрійців багато родичів. Ми й попрямували туди. А на віддаленіші країни й наших сил замало, та й відомі вони нам значно менше. Можливості австрійського господарства не такі великі. У нас лише вісім мільйонів мешканців.

І все-таки маємо відкрити для себе Україну. Бо ця велика країна в центрі Європи також близька для нас, а головне — важлива для всього континенту. Театр у Чернівцях — як наш народний театр. А університет у Чернівцях було збудовано тому, що 120 років тому це місто виграло конкуренцію у Зальцбурга. От у цьому будинку парламенту вирішували, де споруджувати університет: у Чернівцях чи в Зальцбурзі.

Тож в історії наших народів чимало спільних сторінок. І пам'ятаємо ми не тільки спільно споруджені будівлі. А й те, що запорозькі козаки хоробро билися в армії польського короля Яна Собеського і разом з вояками інших народів Європи врятували Відень від військ турецького султана 1683 року.

Звичайно, нас турбує стан Чорнобильської станції. Але і в цьому ми повинні співробітничати тісніше.

Візит нашого федерального Президента до України у супроводі провідних членів уряду — доказ серйозності наших прагнень взаємовигідного співробітництва.

— Дякую за інтерв'ю.

— Бажаю успіхів.

Інтерв'ю вів Сергій ПРАВДЕНКО.

Відень: площа Марії-Терезії.

Відень, фестиваль.

Соціал-демократи усієї країни, єднайтеся!

Оцінюючи нинішню соціально-економічну і політичну ситуацію в Україні, доводиться, на жаль, констатувати, що демократичну, ринкову трансформацію суспільства, декларовану на початку перехідного етапу, так і не було підкріплено реальними, практичними кроками владних структур.

Причин цього чимало, та головними, на наш погляд, є невизначеність соціально-класових і корпоративних інтересів у нашому дестабілізованому суспільстві, надто тривалий період невизначеності провідних ідей, домінуючих цілей. У результаті — відсутність у властей цілісної, реалістичної програми соціально-економічного і політичного розвитку країни, яка здобула б загальнонародне схвалення і не зустріла сильної відсічі з боку опозиції.

Втім, роки становлення української державності все ж не минули марно. І одним з найістотніших явищ стала еволюція суспільної свідомості від інтуїтивно-романтичного, мітингового націоналізму в бік соціального реалізму і політичного прагматизму.

Ця ідейно-політична за своєю суттю еволюція виявляється у дедалі помітнішій орієнтації певної частини центристських політичних сил України на соціал-демократичну модель оновлення суспільства. В цьому неважко переконатися під час ознайомлення з партійними програмними документами. За всього зовнішнього розмаїття кольорів і відтінків сучасної політичної палітри України практично всі партії, котрі декларують прихильність до центризму, в основу своїх програмних настанов закладають у тій чи іншій інтерпретації принципи, вироблені міжнародною соціал-демократією.

Не можна також не помітити й тієї обставини, що ідеї соціал-демократії, які віддзеркалюють інтереси людей праці, ідеї рівності і справедливості, розбудови української держави на основі поєднання національної самобутності з соціокультурними здобутками та історичним досвідом інших країн, близькі менталітету українського народу і тому мають у нашому суспільстві унікальну соціальну базу. Партії, не позбавлені тверезого політичного підходу до оцінки ситуації і партійного прагматизму в практичній діяльності, не можуть не зважати на цей факт.

У кінцевому підсумку ідейно-політичну орієнтацію центристських сил України зумовлено тим, що концепція міжнародної соціал-демократії загалом, як і політична стратегія української соціал-демократії, зокрема, у своїх основних моментах збігається з провідними об'єктивними тенденціями реформаторських процесів у країні. Нині цей процес стимулюється ще й тим, що саме соціал-демократичний вектор геополітичного розвитку закладено в основу нової Конституції України і містить у собі такі, визнані всіма, положення, як-от:

— затвердження в Україні суспільного ладу, в якому людина стала б метою, а не засобом суспільного розвитку, а політичні, економічні та соціальні процеси було б гуманізовано, тобто підпорядковано інтересам людей;

— зміцнення державності України, насамперед через створення її демократичних, соціальних та економічних підвалин;

— створення соціально орієнтованого, багатоукладного ринкового господарства;

— затвердження невід'ємних міжнародно визнаних прав людини;

— обстоювання демократії як єдності демократії політичної, економічної, соціальної і національної;

— ненасильницькі демократичні та конституційні методи діяльності, суспільний діалог і соціальне партнерство;

— сприяння розвитку структур громадянського суспільства, всіх форм суспільної самоорганізації і самоврядування, залучення громадян до власності;

— курс на союз демократичних середніх верств, інтелігенції з робітничим рухом як запорука стабільного демократичного розвитку держави.

Така логіка подій об'єктивно приводить до висновку про виникнення передумов становлення нового етапу в розвитку внутрішньополітичної ситуації в Україні, етапу, коли соціал-демократія як ідейно-політична течія може стати одним із провідних чинників політичного процесу і скласти основу загальнонаціональної ідеї, здатної консолідувати українське суспільство.

У зв'язку з цією обставиною постає питання: чи існує в Україні нині реальна політична сила, яка не лише відкрито і послідовно сповідує принципи соціал-демократії, а й спроможна, спираючись на конструктивну волю більшості, втілити їх у життя? Відповідь на нього отримати не так просто, як здається спочатку.

Так, в Україні реально існує Соціал-демократична партія (об'єднана), яка закріпила у програмних документах своє визнання принципів міжнародної соціал-демократії і проголосила прихильність традиціям українського демократичного руху. Їй би, як то кажуть, і карти до рук. Однак, поряд із СДПУ (о) існує ще одна Соціал-демократична партія України та інші партії, котрі у практичній діяльності дотримуються такого самого напряму і спираються на схожі принципи.

Втім, при цьому не можна не визнати й те, що партії, які обстоюють центристські позиції і прямо або непрямо визнають ідеали соціал-демократії, внаслідок організаційної незрілості або ідейно-політичної аморфності, значно менше впливають на ситуацію в суспільстві, ніж партії з полярними поглядами та ідеями. На жаль, цю, за словами Леоніда Кучми, «природну хворобу перехідного періоду» ще не подолано, і процес становлення сильних впливових партій в Україні лише починається.

За такої ситуації напрошується висновок про те, що для практичної реалізації ідей соціал-демократії в Україні потрібна насамперед консолідація зусиль партій соціал-демократичної орієнтації. Альтернативи в умовах, що склалися, просто нема.

Головне завдання цієї коаліції — скласти конструктивну політичну опозицію державній владі. Така опозиція, яка, до речі, досі лише на словах декларована більшістю політичних партій України, вкрай необхідна не просто як декоративний елемент демократії або засіб задоволення політичних амбіцій, а як найважливіший інструмент прийняття і реалізації стратегічних рішень загальнодержавного масштабу. В цьому плані соціал-демократична міжпартійна коаліція покликана активно впливати всіма легітимними засобами на процеси реформування суспільства в тому напрямі, котрий диктується інтересами народу України, закріпленими в її Конституції, і заданий соціально-економічними і науково-технічними параметрами XXI століття.

Ідеться насамперед про активну участь представників коаліції у розробці програми, розрахованої на весь період трансформації суспільства, кінцева мета якої —побудова соціально орієнтованої держави з розвинутою ринковою економікою.

Істотну роль можуть і покликані відіграти партії-учасниці соціал-демократичної коаліції у законотворчому процесі, котрий після прийняття Конституції України набуває особливої значущості і гостроти у зв'язку з початком боротьби з приводу того чи іншого тлумачення положень Основного Закону країни.

Постійний політичний вплив необхідно справляти й на уряд, який реалізує програму трансформації суспільства, з метою послаблення можливих негативних соціальних наслідків дій владних структур.

Нарешті, надзвичайно важлива роль об'єднаної української соціал-демократії у підтриманні в суспільстві обстановки громадянського миру і соціального партнерства як однієї з найважливіших умов зміцнення національної безпеки і послідовного здійснення реформ.

Такі масштабні і відповідальні завдання, що їх можна буде покладати на міжпартійну коаліцію соціал-демократів, звичайно, передбачають її особливу організаційну та ідейно-політичну визначеність. Головна проблема тут — проблема лідерства.

Нині жодна з партій, потенційних членів цієї коаліції, не може продемонструвати хоч якісь значні досягнення у своїй практичній політичній діяльності, але водночас навряд чи зможе легко відмовитися і від претензій на лідерство.

За таких умов роль організатора, центру, своєрідного генератора передбачуваної коаліції на платформі соціал-демократії покликані відіграти насамперед партії соціал-демократичного спрямування, найпослідовніші прихильники цієї ідейно-політичної течії. І їхнім першим кроком на шляху розв'язання цього завдання, безперечно, має бути об'єднання в єдину силу.

Це давно назріле об'єднання може бути реалізовано шляхом проведення вже найближчим часом спільних заходів, здатних усунути наявні розбіжності і створити передумови для виведення української соціал-демократії до гурту політичних лідерів. Для цього, звісно, потрібна політична воля керівництва партій, їхня готовність дослухатися думки рядових членів, які, гадаю, активно підтримують ідею об'єднання.

Зі свого боку, СДПУ(о) як ініціатор об'єднання української соціал-демократії вже довела свою спроможність толерантного співробітництва з усіма політичними силами і структурами заради найвищих інтересів суспільства і ясно розуміє, що прихильність будь-якій ідеї лише тоді може принести добро і значні плоди, коли вона не заважає сприймати дійсність критично і не переростає у політичний романтизм або авантюризм. Саме ці якості міцніючої української соціал-демократії дозволяють їй об'єднати інтелектуальний потенціал центристських партій в єдине ціле, залучити до своїх лав найбільш активних, розумних, сильних та енергійних людей і спрямувати їхні зусилля в русло конструктивної роботи в ім'я процвітання народу незалежної України.

Віктор МЕДВЕДЧУК,
заступник голови СДПУ (о), заслужений юрист України.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про ситуацію в агропромисловому комплексі України

В агропромисловому комплексі України склалося надзвичайне становище.

Суттєво зменшилися обсяги виробництва продукції. Валовий збір зерна очікується на рівні 23—24 млн. тонн проти 40 млн. тонн, отриманих в середньому за 1991—1995 роки. Галузь тваринництва є збитковою. Різко скоротилося поголів`я худоби. Так, тільки за вересень цього року поголів`я великої рогатої худоби зменшилося на 386 тис. голів, в тому числі корів —на 38 тис. голів. Виробництво молока за п`ять останніх років зменшилося на 50, м`яса — 67 і яєць — на 59 відсотків. У повному занепаді птахівництво та державні тваринницькі комплекси. Сільськогосподарська техніка у господарствах фізично і морально зношена, переважна її кількість відпрацювала амортизаційний строк і підлягає списанню.

Загальна сума неплатежів сільськогосподарських підприємств становить близько 2 млрд. гривень, що майже вдвічі більше, ніж на початку року, а коефіцієнт платоспроможності знизився з 0,63 до 0,36. Разом з тим потреби галузі за 9 місяців цього року профінансовані в обсязі 312,4 млрд. гривень, або на 33,7 відсотка, що не відповідає вимогам Закону України «Про Державний бюджет України на 1996 рік». Не передбачається поліпшення фінансового забезпечення галузі і на 1997 рік. У запропонованому проекті Закону України про Державний бюджет України на 1997 рік її потреби планується задовольнити лише на 18,2 відсотка.

Не забезпечується реалізація вимог ряду законів України та постанов Верховної Ради України щодо надання пріоритету соціальному розвитку села та агропромислового комплексу, подолання кризового стану в цьому важливому секторі економіки.

Все це призвело до подальшого загострення кризових явищ у галузі.

Відсутність коштів негативно позначилася на забезпеченні виробництва матеріально-технічними ресурсами, поставила під реальну загрозу проведення у 1996 році комплексу осінньо-польових робіт і формування продовольчих ресурсів на поточний і наступний роки.

Такий стан в аграрному секторі вимагає прийняття невідкладних радикальних заходів.

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Визнати, що невиконання урядом у повному обсязі вимог законів України «Про Державний бюджет України на 1996 рік», «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві», постанов Верховної Ради України «Про подолання кризового стану в агропромисловому комплексі» та «Про забезпечення проведення весняно-польових робіт у 1996 році» значною мірою зумовило подальше ускладнення ситуації в агропромисловому комплексі, поглибило кризові явища і підвищило соціальну напругу в суспільстві, поставило під загрозу економічну безпеку держави.

2. З огляду на надзвичайне становище, в якому опинилося сільськогосподарське виробництво, зокрема проведення комплексу осінньо-польових робіт та підготовки до зимівлі, Кабінету Міністрів України:

забезпечити у повному обсязі виконання вимог законодавчих актів, зазначених в пункті 1 цієї Постанови;

терміново виділити сільськогосподарським товаровиробникам у вигляді товарного кредиту пально-мастильні матеріали, техніку, запасні частини, мінеральні добрива, засоби захисту та інші матеріально-технічні ресурси, які знаходяться у власності держави, включаючи державний резерв, та в структурах інших форм власності;

заборонити відключення електроенергії і газу, що виділяються для потреб сільськогосподарських товаровиробників у періоди виконання основних технологічних виробничих процесів;

провести організаторську роботу по широкому залученню людських ресурсів, насамперед військових частин та учбових закладів, поданню господарствам допомоги всіма наявними технічними ресурсами для прискорення завершення збору врожаю цього року;

запровадити постійний контроль щодо забезпечення проведення всього комплексу осінньо-польових робіт в оптимальні строки, формування продовольчих ресурсів, фінансування та кредитування потреб галузі, виділення їй необхідних матеріально-технічних ресурсів, а також підвищити вимоги до органів місцевої влади всіх рівнів та керівників міністерств і відомств з цих питань. Запровадити систематичне широке висвітлення стану справ в агропромисловому комплексі. Створити при Кабінеті Міністрів України Комісію по розв`язанню надзвичайних ситуацій в агропромисловому комплексі на чолі з Прем`єр-міністром України;

пролонгувати до 1 вересня 1997 року всі боргові зобов`язання, крім внесків до Пенсійного фонду України, сільськогосподарських підприємств, риболовецьких господарств і цукрових заводів незалежно від форм власності та господарювання перед бюджетом станом на 1 жовтня 1996 року. Провести до 25 жовтня цього року розрахунки із сільськогосподарськими товаровиробниками за реалізоване ними у 1994 році зерно державі;

при розробці Податкового кодексу України включити до нього пропозиції, викладені у проекті Концепції податкової політики в агропромисловому комплексі, розробленому Комісією Верховної Ради України з питань агропромислового комплексу, земельних ресурсів та соціального розвитку села.

3. Запропонувати Президенту України вжити надзвичайних заходів для завершення сільськогосподарських робіт та формування продовольчих ресурсів у 1996 році.

4. Надіслати Президенту України пропозиції народних депутатів України, внесені ними під час обговорення на пленарному засіданні Верховної Ради України 3 жовтня 1996 року проекту Постанови Верховної Ради України про ситуацію в агропромисловому комплексі України, для відповідного реагування.

5. Кабінету Міністрів України про виконання цієї Постанови проінформувати Верховну Раду України до 20 жовтня 1996 року.

6. Контроль за виконанням даної Постанови покласти на Комісію Верховної Ради України з питань агропромислового комплексу земельних ресурсів та соціального розвитку села.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ, 4 жовтня 1996 року.

Вітчизняний стиль

Стимули «Біостимулятора»,

або Як державне підприємство знайшло свою «нішу» в ринкових умовах та здружилося з комерційними, в тім числі іноземними, структурами

***ПЕРЕБУВАЮЧИ** не так давно в Узбекистані, генеральний директор Одеського виробничого хіміко-фармацевтичного об'єднання «Біостимулятор» Сергій Гунія завітав, звичайно ж, до ташкентських аптек. Те, що надибав там і продукцію свого підприємства, не здивувало — раніше на весь Союз її поставляли, особливих рекомендацій вона не потребувала, бо була і високоефективна, й порівняно недорога. Здивувало інше — вартість препаратів: вп'ятеро вища від тієї, за якою реалізують їх в Україні. Почав з'ясовувати, чому так. Дізнався, що потрапили ті препарати до Узбекистану через російські та прибалтійські фірми, які й «накрутили» такі ціни.*

Випадок цей ще більше утвердив Сергія Олександровича в думці, що, з одного боку, їхня продукція, незважаючи на наплив ліків з країн далекого зарубіжжя, й тепер має неабиякий попит, а з другого, слід ще активніше відновлювати старі зв'язки, налагоджувати нові, без посередників. Тільки так, крок за кроком можна освоювати зовнішній ринок, без чого за нинішніх умов, певна річ, не прожити.

Утім, як не виконати й того основного завдання, яке поставило перед собою одне з небагатьох, що залишилися в системі Держкомітету медичної і мікробіологічної промисловості державними, підприємство: створити для лікарень своєрідну міні-аптеку, до якої входив би бодай мінімальний набір лікарських засобів найпершої потреби. Іншими словами, щоб головний лікар чи провізор, приїжджаючи до об'єднання, міг тут одержати все, що вкрай потрібне в лікарні чи аптеці. Бо й досі, щоб зібрати отой мінімум, доводиться не тільки гасати по всій Україні, а й послугами посередників, які завозять ліки з-за рубежу, користуватися. Це, по-перше, не зовсім зручно, по-друге, не все потрібне у відповідні моменти знайдеш, нарешті, не завжди ті ліки, як мовиться, по кишені, адже посередник свого не впустить. А тут — усе за прямими зв'язками. «Біостимулятору», щоправда, для цього вже на початок наступного року треба випускати лікарських засобів, десь до 70 найменувань. Це не означає, що починають з нуля. Дещо впровадили в минулі роки, нинішнього ще до 20 найменувань освоять. Ось і нещодавно спеціалісти об'єднання їздили до Харкова, де в Державному науковому центрі лікарських засобів погодили випуск кількох нових препаратів...

Дається все це непросто. Якщо зробити короткий екскурс у минуле «Біостимулятора», то дізнаємося, що спеціалізувалося об'єднання на випуску передусім розроблених уславленим одеським ученим В. Філатовим біогенних стимуляторів. Власне, звідси, й сама назва об'єднання. Чи не за кожний препарат колектив заохочували матеріально й морально: премій, дипломів, медалей, орденів, прапорів, якими відзначали й об'єднання загалом й окремі його цехи та працівників, не перелічити. Хоча, коли відверто, тоді оте освоєння давалося значно легше: вся наука на підмогу, кошти централізовані, необхідне обладнання — теж через центр.

А тепер й можливості, й стимули інші — все маєш забезпечити сам. Не без допомоги Держкомітету, звичайно, але сам. Не заради нагород та відзнак, а задля того, щоб, по-перше, не сісти на мілину, а вільно й надійно триматися в бурхливому ринковому морі; по-друге, щоб якомога ефективніше впливати на поліпшення медичного обслуговування співвітчизників. Не таємниця, що воно ой як піпдупало! Причин того багато. Й одна з найголовніших — нестача доступних для більшості громадян лікарських препаратів, засилля в аптеках зарубіжних виробів, серед яких, ніде правди діти, немало сумнівної якості, хоча ціни — не по кишені багатьом людям навіть із середніми достатками.

Ось і прагне «Біостимулятор» вплинути на ситуацію. Чи не занадто для одного, нехай і досить солідного у своїй галузі, підприємства? Не занадто, вважає С. Гунія. Бо того самого прагне немало й інших підприємств Держкоммедбіопрому. А щодо самого «Біостимулятора», то можливості в нього чималі: просторі виробничі площі, устаткування, яке навіть за сучасної скрути весь час оновлюється, умілі спеціалісти, немало з яких, до речі, свого часу пішли до комерційних структур, а тепер, побачивши цікаві перспективи об'єднання, повернулися. І ще така ось обставина, що істотно позначається на можливостях «Біостимулятора»: дедалі міцніють його зв'язки із багатьма комерційними структурами, із зарубіжними також.

Тут напрошується коротенький відступ. На багатьох не тільки суто державних, так би мовити, а й орендних та акціонерних підприємствах, де ніяк не виборсаються з глухого кута, дедалі нарікають, щоб виправдати власну інертність, на розрив старих зв'язків, неможливість налагодити нові, небажання іноземних фірм зв'язуватися з нашими вітчизняними виробниками через те, мовляв, що і законодавча база не така, і гарантій ніхто не дає, й ще там щось. І ось вам звичайне, державне до того ж, підприємство — «Біостимулятор». Та не звичайні, з'ясовується, тут керівники, спеціалісти — активні, ініціативні, налаштовані на нові форми роботи. А з такими, з'ясувалося, і «фірмачам», як мовиться, по дорозі, вони не бояться ризику, бо вірять у порядність та обов'язковість партнерів, до якої форми власності їхнє підприємство не належало б. Бо як інакше розцінити те, що одеська фірма «Інтерхім» торік спільно з «Біостимулятором» запровадила у виробництво три препарати, нині — ще два? Чи те, що спільно з одеськими підприємцями об'єднання встановлює нову ампульну лінію, яка дасть змогу майже вдвоє збільшити асортимент відповідної продукції? З однією з ізраїльських фірм налагодили випуск кількох препаратів — унікальних сиропів для лікування хвороб шлунково-кишкового тракту. Поки що партнери поставляють сировину, упаковку — в Одесі лише розфасовують. Однак приціл на майбутнє — налагодити власне виробництво за ізраїльською технологією. А з китайцями здружилися заради випуску за їхньою технологією — а вона є однією з найкращих у світі — бактерицидних лейкопластирів, яких нині в нас, на жаль, удень з вогнем не розшукаєш. І в Англії генерального директора державного підприємства з України підприємці та бізнесмени сприймали як серйозного потенційного партнера, адже вів він мову не про «повітряні замки», в які нерозумно вкладати гроші, а про цілком конкретну взаємовигідну для обох сторін справу: оснащення цеху — одразу 6 тисяч квадратних метрів — найсучаснішим технологічним обладнанням...

Одне слово, про близькі й далекі зв'язки «Біостимулятора» можна розповідати й розповідати. Налагоджують їх, звичайно, не лише заради випуску гами ліків, що увійдуть до отієї міні-аптеки найпершої потреби. Програма, безперечно, набагато ширша. Спільно з уже згадуваним Державним науковим центром лікарських засобів хочуть, приміром, «перебігти дорогу» зарубіжним виробникам різних бальзамів, в тім числі — Біттнера, який так розрекламовано. Тут досвід є, взяти хоча б випуск біостимуляторів за Філатовим. Треба лише дещо удосконалити і буде, переконані, наш вітчизняний бальзам, ефективніший і, що немаловажно, дешевший від імпортного. Поступово освоюють випуск в ампулах повної гами препаратів вітамінної групи — тут теж спираються на вже нагромаджений у минулому досвід. А ось етамбутол і піроринамід, які застосовують для лікування туберкульозу, освоюють перші не тільки в Одесі, а й в Україні. Спонукала до цього загальнонаціональна біда — поширення тяжкої хвороби. Розробляють, впроваджують й інші препарати.

Не скажеш, однак, що наші загальні негаразди обійшли «Біостимулятор». І найголовніше тут лихо —низька платіжна спроможність вітчизняних споживачів, неплатежі за вже поставлену продукцію — їх нагромадилося майже на 2,5 мільйона гривень. Надії на повне повернення боргів надто ілюзорні, а кошти об'єднанню, яке взялося за реалізацію життєво важливих для України проблем, нині вкрай потрібні. Чим саме допомогти «Біостимулятору», який хоче допомогти усім нам?

— Ми готові, — каже С. Гунія, — забезпечувати своїми препаратами всі лікувальні заклади Одеської області без будь-яких націнок та без участі посередників. Але нехай це йде в рахунок наших податків області й місту.

Що ж, оригінальний вихід зі становища задля обопільної користі — конкретного підприємства й багатьох тисяч людей.

Цю розповідь про об'єднання хочеться завершити словами керівника Держкоммедбіопрому Юрія Спіженка, котрий, аналізуючи стан справ у галузі на виїзному засіданні колегії комітету в Одесі, не приховував, що є в галузі колективи, керівники яких тільки шукають виправдання своїй інертності. Та водночас більшає таких, що працюють уміло й ініціативно, з поглядом уперед. Серед останніх він назвав і «Біостимулятор».

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

А ледачий тільки плаче!

***І ДОСІ** проблема виживання власного — українського —товаровиробника залишається гострою на порядку денному керівництва держави. Але і за такої скрути навіть однопрофільні підприємства мають різні показники. Чи не тому, що за нинішніх умов переходу до ринку неабияке значення має якість фахової підготовки керівних кадрів, їх готовність самостійно мислити, брати на себе відповідальність і розв'язувати проблеми замість постійного скиглення? На це питання якоюсь мірою відповідає практика роботи керівників Тернопільського м'ясокомбінату.*

Це переробне підприємство розташоване за десять кілометрів від обласного центру. Але вже й з околиць можна помітити, як із труб комбінату в'ється клубами дим. То є доброю ознакою — живуть, трудяться переробники. Так було не завжди. Ще торік м'ясокомбінат простоював.

В обласній державній адміністрації, на сесії облради тодішній директор безпорадно розводив руками:

—А що я вдію? Розірвалися економічні зв'язки, господарники із сіл не поставляють продукцію. Навіть на ту дещицю, що виробили, немає попиту. Не я винен — держава, уряд!

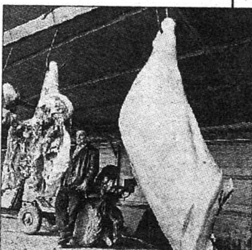
Такі пояснення мало кого втішали, насамперед, працівників комбінату. Вони ж і направили врешті-решт колективного листа-звернення до влади — повернути на посаду директора їхнього попереднього керівника. Йшлося про Леоніда Нюню, який до 1989 року пройшов нелегкий шлях у м'ясній промисловості від рядового працівника до генерального директора виробничого об'єднання. Та під «кадровий ніж» обкому КПУ потрапив за підтримку рухівських ідей.

Без образ чи затаєної злоби Леонід Денисович одразу взявся за роботу, за розв'язання кардинальних проблем реорганізації всього виробничого комплексу. Повернувшись через шість років на свою посаду, він не став розганяти спеціалістів — із ста чоловік було звільнено лише п'ять найменш підготовлених. Перед іншими було поставлене чітке завдання: забезпечити постачання сировини і пошук ринків збуту. За цим критерієм і оцінювався фахівець.

Перші валютні кошти не викинули на офісні меблі та розкішні авто. Закупили за кордоном нові технологічні лінії, які не лише підвищили якість продукції, але й дали можливість її здешевити. З іншого боку, тут можна було конкурувати ціною, для здешевлення продукції «підтиснули» і штатний розпис. Подвійне навантаження з оплатою у півтора раза стало вигідне економічно і працівникам підприємства, і самому комбінату. Запрацювала на повну силу служба маркетингу. Під час кожних гостин закордонних делегацій — а їх у Тернополі буває досить багато — комбінат намагався показати і свою господарку, переконати у високій якості продукції, тісно співпрацював і з відділом зовнішньоекономічних зв'язків обласної адміністрації. Одне слово, послідовно, крок за кроком прокладав Нюня дорогу на Захід. І вона йому підкорилася. Гроші почали надходити у доларах, марках, фунтах.

І знову ж таки перші зароблені «копійки» не проїдали, а направили на придбання нових ліній. Цього разу —пакувальних. Бо яка б високоякісна продукція не була, дизайн на ринку грає вирішальну роль. І треба було докласти неймовірних зусиль, аби вже сьогодні — всього через рік, як він повторно очолив комбінат — ця лінія давала продукцію на експорт з усіма вимогами світових стандартів.

Як відомо, крім ринку реалізаційного, є ринок сировинний. Цю проблему теж доводилося розв'язувати не одним днем, адже худобу селяни віддавали тим, хто справніше і краще платить. Донедавна великий шмат поставок відривали Шепетівський, Кам'янець-Подільський та інші м'ясокомбінати. Сьогодні ж колишні партнери повертаються, бо можуть оперативно отримати не лише гроші, але й нафтопродукти, високоякісні консерви, закупити через комбінат закордонну техніку для села. Під час перебування на комбінаті ми з подивом зустріли голову

КСП, котрий приїхав аж з Дунаєвецького району Хмельниччини укласти договір на співпрацю. Отже, господарству це вигідніше, ніж поставляти худобу сусідам. І цей факт є нормальною ознакою конкуренції, яка в результаті приходить до споживача нижчими цінами.

Одне слово, за всіх кризових явищ, податкових вихилясів Леонід Нюня вивів Тернопільський м'ясокомбінат на нормальний режим роботи. Порівняно з показниками дев'яти місяців минулого року, в нинішньому вдвічі збільшилися обсяги виробництва. Так само зріс асортимент продукції. Але й ці здобутки — результат проміжковий. Бо вже укладено великий контракт на постачання продукції в Туркменію, Прибалтику. На черзі реалізація обопільно вигідного проекту з однією із західноєвропейських компаній. Протокол цих намірів було нещодавно підписано в обласній державній адміністрації.

Звівшись на ноги стабільності, показавши перспективи завтрашнього дня, керівництво комбінату впевнено вступає у новий етап реформування виробничих відносин — розпочали створення акціонерного товариства відкритого типу. Це, на думку Леоніда Денисовича, не лише зміцнить фінансове становище підприємства, і відчутно змінить ставлення до праці, своїх виробничих обов'язків кожного члена колективу.

Зрозуміло, як і всюди, тут теж є проблеми, що вписуються у загальнодержавні параметри. Та, як не дивно, про них не говорив і не бідкався Леонід Денисович. Бо девізом його життя стали слова академіка Корольова: «Той, хто хоче щось зробити, шукає можливості. Хто нічого не хоче робити — шукає причини». Нюня шукає можливості. І разом із своїм колективом їх знаходить. І віриться, що цей поступ триватиме по висхідній.

Михайло ВАСИЛАШКО, Олександр ЛЮКОВ.

(Початок на 1-й стор.).

ХОЧЕШ ЖИТИ — УМІЙ...

Він умів. На радість рідних і близьких, на заздрість недругів. Йшов 1989 рік, рік зародження підприємництва. «Дозволено усе, що не заборонено», — цим гаслом озброївся тоді і кооператив з символічною назвою «Новий час», у якому 38-річний Іван Гришко грав не останню скрипку. Десятирічний досвід юрисконсульта тягарем на плечах менеджера, як тепер називаємо професію енергійного підприємця, не був. Знання законів сприяло успішній реалізації планів директора торговово-виробничого кооперативу Александрова. І він, і Гришко вдень ходили не озираючись, а вночі не схоплювалися від страшних снів чи кроків за дверима. Не спалося тільки тим, кому кортіло жити на широку ногу. Хто волів, як Іван, за ніч просаджувати «штуку», заробляючи в місяць 16 тисяч (дві машини!) рублів.

Якось до нього завітали непрошені гості в міліцейських погонах.

Найгуманніший відбувся через 7 місяців після арешту Гришка.

ХРОНІКА БЕЗЗАКОННЯ

23.05.90 р. — вироком Євпаторійського міського суду Івана Гришка за ст. 86-2 ч.3 засуджено на 7 років позбавлення волі в ВТК посиленого режиму з конфіскацією майна.

25.09.90 р. — судова колегія Кримського обласного суду змінила режим утримання з посиленого на загальний.

Тюремну баланду засуджений спробував у колонії за два місяці до того, як вирок набув чинності. Взагалі ж, це лиш одне з порушень Закону, що їх на собі відчув ні в чому не винний в'язень: по справі Гришка працівники міліції, прокуратури і суду Автономної Республіки Крим порушили 29 статей Кримінально-процесуального і 14 статей Кримінального кодексів України. Можновладці розтоптали право на життя, фізичну й психічну цілісність, справедливий суд, захист й інші ос-

у темницю. Той, хто не витримував — були й такі — накладав на себе руки. На чиїй совісті їхні життя?

НА ВОЛІ — СУДДЯ, ЗА ГРАТАМИ — «ТРІЙКА»

А на чиїй совісті існування в колоніях «трійки уповноважених»? Про неї теж розповів Іван Гришко: його саме за рішенням прокурора, судді і начальника загону «за порушення режиму» відправили до Івано-Франківська, змінивши режим утримання на більш суворий — тюремний. Оскарженню такий вирок не підлягає. Чи знають про внутрішній тюремний суд наші законодавці?

Чи відають, в яких умовах проходять обстеження і лікування хворі (і цілком здорові) в тюремній психлікарні Вольнянська Запорізької області? Саме туди на місяць спровадили Гришка, психічно здорового, щоб зламати волю непокірного. Він і тепер дивується, чому лікар не призначив йому курс «лікування», після якого Іван міг стати людиною-роботом, інвалідом...

хання забезпечити охорону Гришка,
було необачним.
Позовна заява Івана Гришка, де
він вимагав відшкодування заподія-
них йому моральних збитків, лежала
у Верховному Суді Республіки Крим
з березня 94-го. Хто б її розглядав,
коли міліція й прокуратура все зво-
лікали й не могли визначити: яку
вину інкримінувати Гришку, щоб
вівці були цілі (виконати рішення
Верховного Суду України), і вовки
ситі (не «підставити» винних у мун-
дирах). І коли кримському Верхов-
ному Суду набридла та тяганина
він призначив засідання на 23.01.96
р. — з'явилася вищезгадана постано-
ва (від 22.01.96 р.) про порушення
кримінальної справи і нове розсліду-
вання. Прокурор Акімов, автор того
документа, він же «батько» санкці
на арешт Гришка 1989 року, таким
чином пригальмував рішення суду,
зігнорувавши заодно постанову Ген
прокуратури.
Суд все ж відбувся у вересні ц. р
Але не в Сімферополі, а в Києві. Са-
ме сюди за рішенням Верховного Су-
ду України було передан
справу Гришка про відшко-
дування моральної шкоди з
роки поневірянь. До реч
ще 10.01.96 р. народний де-
путат України Сергій Го-
ловатий у зверненні д
Президента Леонід
Кучми писав: «... від-
повідно до чинного за-
конодавства, Гришку
В. слід було протяго
місяця відшкодуват
збитки, заподіяні йом
за 51 місяць незакон-
ного перебування
місцях позбавлення во-
лі і під слідством...».

НЕСКОРЕНИЙ

—Іван, поділись...

—Я заробляю гроші чесно і трачу їх, як хочу. А відстібувати «за так» нікому не збираюсь, —сказав-відрубав один з перших «нових українців».

Носіїв сірих мундирів непокора образила. Вона псує їм кров, ця непокора, у будь-якому випадку, тільки заяви про своє «его». Цей же був особливий: їм відмовили, підкресливши, що у «даху» над головою потреби не мають.

Сім місяців Іван крутився, як дзига, приносячи кооперативу і собі чималі доходи. З календаря, наче листя з дерев, швидко спадали листки. На даті «3 жовтня 1989 року» листопад для Івана Гришка закінчився. З цього дня почав свій відлік новий час...

ХРОНІКА БЕЗЗАКОННЯ

3.10.89 р. — слідчий відділ Євпаторійського МВС порушив кримінальну справу № 10981 за ст. 86-2 КК України (здирництво державного або кооперативного майна).

4.10.89 р. — обрано міру запобіжного заходу у вигляді підписки про невиїзд.

19.10.89 р. — висунуто обвинувачення у вимозі грошей.

20.10.89 р. — взято під варту.

ПРАВИЙ ТОЙ, У КОГО БІЛЬШЕ ПРАВ?

У ці дні писалися перші сторінки шеститомної справи Івана Гришка. Писалися й зшивалися білими нитками. Юристу за освітою неважко було зрозуміти, хто і чому фабрикував документи. Але він плекав надію на найгуманніший суд у світі: розбереться, виправдає, дасть кожній сиротині по свитині.

Легковірний, він ще не знав, що Александров, зробивши чорну справу, готується спішно «евакуюватися» до Молдавії, а слідчі і прокурори (зокрема, Акімов, Бєлан і Купцов) напружують звивини, вишукуючи нові і нові «докази» вини непокірного Івана. Чи міг той відкрутитися, маючи гроші і друзів?

—Не про те запитуєте, — спокійно говорить мені втомлений, але міцний чоловік. — Чи хотів?

Ота його впертість і віра у правосуддя загнали слідчих-прокурорів Криму в безвихідь. Закрити справу вони вже не могли — що скаже начальство? Отже, довести її до суду, який би надовго сховав Гришка за гратами, а кінці беззаконня — у воду — було справою честі посадових осіб. Точніше безчестя.

новні права людини, захищати які Україна зобов'язалася, коли стала незалежною.

Про Івана Гришка заговорив увесь світ, у всіх країнах борці за права людини серед інших піднімали на щит ім'я українського в'язня. За нього, кажуть, замовив слово Білл Клінтон Леоніду Кравчуку. Інформацію про Гришка борці за права людини Криму, Києва, Нью-Йорка, Женеви отримували... від самого засудженого. Він не сидів за гратами, склавши руки за спиною. Він боровся: писав, писав і писав. Але тільки частина написаного доходила до адресатів.

ІЗ СПОГАДІВ ІВАНА ГРИШКА:

—Про наругу, яку терплять засуджені у колоніях і тюрмах України-неньки я не читав ні в книжках Солженіцина, ні в художньо-публіцистичних творах інших авторів. Я маю намір оприлюднити те, що пережив особисто: жорсткі тортури, психологічні атаки, приниження — фізичні і моральні.

Є в колоніях «свої» — наближені до начальства люди. Вони і виконують часто вимоги «табірних». Але мене не чіпали — видно, вказівки не отримували. Як знущалися з інших — бачив. Мене ж від спокуси скаржитися і бажання боротися за справедливість «оберігали» самі конвоїри. Спочатку свої претензії і прохання я, легковірний, довіряв прокуророві, який час від часу навідувався до колонії. Вимога у мене була одна: переглянути справу. Про це писав і в листах-заявах. Потім зрозумів, що чим більше скаржусь, тим мені гірше. Про все дізнавалися спеціалісти по тортурах, які і проводили зі мною профілактичні «бесіди». Скажімо, приносили мені передане матір'ю сало, прив'язували міцно і починали годувати. Запихали до рота мій лист, а згодом кусень сала, потім знову лист — сало, лист — сало...

А про таке ви чули: заходять у масках охоронці з собакою і цькують тебе... Господарі вовкодава регочуть і стежать, аби вівчарка не загризла до смерті... Іншим разом вибивали непокору в єлектрощитовій: заводили у металевий ящик і били, били по ньому гумовими палицями. Кров з вух дещо вгамовувала їх звірячі інстинкти. Про камеру-одиночку, де просидів 12 місяців, карцер, де голодував тижнями — і не кажу. Потрапити туди — що на небо у клітину подивитися. За найменшу провину (непослух, погляд, слово) тебе, як звіра, кидають

«ХВАЛА БОГОВІ І ВЕРХОВНОМУ СУДУ»

Це не патетика вчорашнього в'язня. Стверджуючи, що чимало працівників правоохоронних органів Криму — це організовані злочинці, Іван Васильович віддає належне об'єктивності і цілеспрямованості відповідальних осіб Верховного Суду і Генеральної прокуратури України.

—З самого початку Верховний Суд зайняв принципову позицію. Якби не Київ — навряд чи вийшов би на волю.

ХРОНІКА БЕЗЗАКОННЯ

2.07.92 р. — Судова колегія Верховного Суду вирок Євпаторійського міськсуду від 23.05.90 р. та ухвалу судової колегії Кримського облсуду щодо Гришка скасувала і справу відіслала на нове розслідування.

2.07.92 — 8.10.93 р. (15 місяців) — Гришка все ще тримають за гратами, час від часу доводячи, хто господар у тюрмі та за її межами. 8.10.93 р. — з-під варти звільнено, але «посаджено» на підписку про невиїзд.

10.11.93 р. — попередні обвинувачення євпаторійські слідчі змінили і дії Гришка перекваліфікували (протизаконно!) зі ст. 86-2 на ст.198 КК (самоправність).

Тільки 7.07.95 р. справа Гришка потрапила до такого ж непокірного принципового, хочеться вірити, слідчого Генеральної прокуратури, що закон поставив над усе. Цього дня він визнав, що в діях Гришка складу злочину не було...

Але перемогу добра над злом святкувати було зарано. Комусь дуже не хотілося зізнаватися у поразці і нести кримінальну відповідальність за вчинене беззаконня. 22.01.96 р. постанову від 7.07.95 р. було скасовано. І все ж ті, хто прагнув захистити честь мундира, тріумфували тільки тиждень. Прокуратура Республіки Крим 29 січня 1996 року скасувала постанову «тріумфаторів» і залишила в силі постанову від 7.07.95 р. про закриття справи за відсутністю складу злочину.

Римляни казали: «Хто попереджений — той озброєний».

Гришка попередили: «Не забереш позовну заяву про відшкодування збитків із суду — вб'ємо». Після таких «дружніх» порад залишатися в Криму, де ніхто не реагував на про-

Замість коментаря

Жертва протиправн
дій працівників правоох
ронних органів і суду
дістала повної сатисфак
— його позов задоволе
лише частково. Тобто зая
никові відшкодовано м
ральні збитки тільки за пер
од з 16.01.95 р. по 26.01.
р. Чому тільки за рік, а
за шість з гаком?
Відповідь — в рішен
міського суду Києва:
«Згідно з п.5 «Положе
ня про застосування Зако
України «Про порядок в
шкодування шкоди, завданої громадян
нові незаконними діями органів дізна
ня, попереднього слідства, прокуратур
суду» від 1.12.94 р. — право на відш
дування збитків мають громадяни, с
совно яких незаконні дії, передбачені
І ст. І Закону були здійснені після наб
тя законом чинності, тобто пі
16.01.95 р. Шкода, завдана до цього
су, відшкодовується відповідно до за
нодавства, що діяло. Оскільки раніше
ючим Указом Президії Верховної Р
УРСР від 18.05.81 р., що регулюва
правовідносини, відшкодування мора
них збитків не передбачалось, а Зак
України від 1.12.94 р. зворотної сили
має, суд дійшов до висновку про не
хідність відшкодування завданих заяв
кові моральних збитків за період
16.01.95 р. по 26.01.96 р.»
Наскільки ці аргументи логічні і
конні — судити не мені.
А поки законодавці шукатимуть від
віді на питання, поставлені цією уніка
ною судовою справою, Іван Гришко
туватиметься до нового двобою з кр
ськими захисниками честі мундира. Ц
го разу — за відшкодування матеріа
них збитків. Адже ті 33 гривні, що от
має колишній в'язень за кожну добу
ребування в неймовірно жахливих у
вах протягом останнього року мо
вважати черговим знущанням, але
компенсацією держави. За кордо
безвинним жертвам правосуддя випл
ють мільйони доларів. За кордоном
них посадових осіб після подібних по
шень не підвищують у посадах... А п
ники податків, з чиїх кишень відшко
вуються моральні та матеріальні зби
не ховаютьяк страусголову в пісокро
лячи вигляд,що відносини між дер
вою і окремим громадяниномякий с
жертвою її інститутівїх не обходять.

Іван ІЛЛ

Здрастуй або прощавай, Донбасе?

Приятель-журналіст, дізнавшись про наше відрядження до шахтарського краю, співчутливо посміхнувся: «Знайшли куди їхати! Інша річ вирушити до Німеччини або Франції. От де видобувні галузі працюють, як треба! Привезли б передовий західний досвід».

Передовий досвід — це добре. За ним уже не перший рік мандрують світом імениті і не дуже співвітчизники. А ось у бік Донбасу останнім часом з тих, чиї прізвища на слуху, «пакують валізи» хіба що Василь Васильович Дурдинець і його співтовариші з Кабміну та ще дехто з депутатів. Службовий обов'язок.

Нас зобов'язує не служба, а дружба. Заслужений шахтар України, колись директор одного з прославлених своїми рекордами вугільних об'єднань, був небагатослівний: «Поки не побачите на власні очі, чим живуть-дихають нині Луганщина, Донеччина, ніякого біса ви не зрозумієте у тій ре-стру-кту-ри-за-ції (і не вимовити!)...»

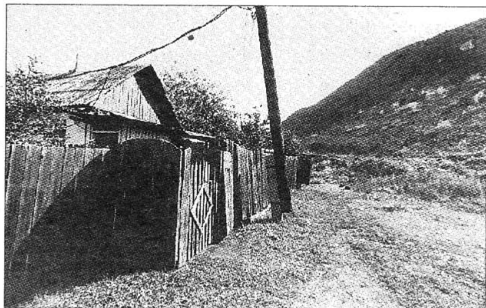
Зміст важкого слова відкрився, що називають, уже за першим поворотом.

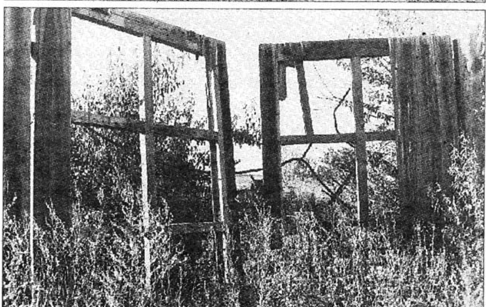
Селище Шахтарське Свердловського району Луганської області клопоталося, як завжди, про хліб насущний. Ну, а те, що порожнє виявилося відро господині, котра вимучилася у пошуках води (немає вже який місяць!), холодний — збіднілий куток старенької, яка вишукує з відвалу придатні шматки вугілля (про зимові запаси і не мріє!), негостинні шибки похилених будинків — так нас просто не чекали.

Чекають, дуже чекають у цьому регіоні не на слова — на зміни. Невідкладні і серйозні, як швидка медична допомога, котра таки б встигла врятувати життя, що згасає.

Людмила МЕНЖУЛІНА.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Хроніка. Факти. Події

● *Брюссель*

Росія на периферії?

Пасивність Росії у стосунках з НАТО, бездіяльність і спроби «витримувати політичну лінію 15-річної давності у цілковито нових економічних, військових і інших умовах» ставлять її на периферію будівництва нової архітектури європейської безпеки, позбавляють можливості впливати на процес. Таке враження секретар Ради Безпеки РФ Олександр Лебідь виніс зі свого дводенного «занурення» у НАТО. Про це він сказав, підбиваючи підсумки візиту, групі російських журналістів у Брюсселі. Після повернення до Москви він має намір подати докладний, аргументований звіт президентові РФ Борису Єльцину.

● *Лондон*

Загроза католико-протестантської війни

Невідоме терористичне угруповання «Військова рада за продовження боротьби» взяло на себе відповідальність за вибухи у штаб-квартирі британських військ у Північній Ірландії, внаслідок яких постраждав 31 чоловік. У повідомленні ірландського радіо вказується, що «Військова рада за продовження боротьби» є фракцією ІРА — Ірландської Республіканської армії, що відокремилася. Особливі заходи з охорони військових об'єктів, доріг, а також прикордонних з Ірландською Республікою районів вжито в Ольстері. Вони спричинені реальними побоюваннями щодо можливого поновлення великомасштабної війни між католиками і протестантами після атаки штаб-квартири британської армії у Північній Ірландії.

● *Кабул*

Таліби «змусять пригадати»

Якщо Росія спробує «втрутитися» у справи Афганістану, то Москву таліби «змусять пригадати» про ту військову поразку, що її зазнав у цій країні колишній СРСР. З такою заявою виступив в інтерв'ю японській газеті «Майніті» виконувач обов'язків міністра освіти і культури в адміністрації талібів мулла Амір Хан Муттакі. Він категорично відкинув повідомлення преси про те, що Пакистан надає військову і фінансову підтримку ісламському рухові «Талібан».

● *Вашингтон*

«Ефірний» наступ

Відповідно до резолюції конгресу і квітневої директиви президента Білла Клінтона антикубинські «Радіо Марті» і «ТВ-Марті» розпочали перебазування з Вашингтона до Майамі. У південній Флориді уже стали до роботи 25 співробітників американських урядових станцій. Завершення переведення всіх 225 чоловік персоналу поблизче до об'єкта мовлення планують до весни наступного року.

● *Сеул*

Наближається відплата

Північна Корея пригрозила, що відповість «відплатою у сто- або й тисячу разів більшою» на «військову провокацію» з боку Південної Кореї. Про це заявив голова Постійної ради Верховних народних зборів (парламенту) КНДР Ян Хен Себ.

Коментар

На нашій, не своїй землі?

У СІМФЕРОПОЛІ відбувся з'їзд Конгресу російського народу, який зібрав делегатів від двадцяти російських національно-культурних об'єднань автономії.

На з'їзді було розглянуто напрями захисту прав та інтересів російського народу в Криму. Така потреба, за словами одного з організаторів, лідера Руської партії Криму Сергія Шувайникова, виникла через «передчуття національної катастрофи російського населення». Запобігти їй конгрес збирається відповідно до обставин: або через акти громадянської непокори у рамках законів і Конституції України, або шляхом виборів «більшості носіїв російської національної ідеї в органи законодавчої і виконавчої влади України і Криму».

«Є, щоправда, і третій шлях, — зазначив Шувайников, — це збройна боротьба, до якої ми, делегати національного з'їзду, можемо закликати російський народ...». Не дивно, що підтримку діям учасників з'їзду висловив лідер Ліберально-демократичної партії РФ Володимир Жириновський. Він, як відомо, давно висував пропозиції щодо створення за участю України, Білорусі та Російської Федерації так званого «російського державного союзу».

Втім, тільки тепер ця ідея, котру в самій Росії сприймають вже з іронією, конкретизувалася у підсумкових документах з'їзду Конгресу російського народу Криму. Делегати пішли навіть далі, вирішивши домагатися скасування тих законів України, що, на їхню думку, мають «антиросійський характер». Йдеться, вочевидь, про мову, освіту, символіку тощо. Ворогом російського народу, якого суворо покарають, незалежно від термінів давності, буде названо кожного, хто не виконуватиме вимоги конгресу, тим самим принижуватиме національну гідність росіян.

Що на це відповіла офіційна влада України, яку, за логікою членів Конгресу російського народу, незабаром можуть оголосити «колективним ворогом»? Поки що — нічого. Представник Президента України в Криму Дмитро Степанюк зазначив, що будь-які громадські об'єднання мають право обстоювати свою мету, коли вона не суперечить законодавству України. Юристи повинні дати експертну оцінку законності дій конгресу щодо їх відповідності принципам територіальної цілісності України і захисту прав її громадян. Робота ця, мабуть, нудна і копітка.

Позаздрити можна тим росіянам, які, навіть без підтримки, на території чужої (як вони самі вважають) держави певні, що вони мають право вимагати зміни законів. А вже з фінансовою підтримкою з недалекої вітчизни той самий Конгрес російського народу в Криму буде здатен, напевне, на грандіозні звершення! А, судячи з неквапної реакції української влади, нічого надзвичайного у Криму ніби й не відбувається.

Тетяна ІВЖЕНКО.

Народне «лобі»

або Чи подружиться українець із поляком?

З АПАМ'ЯТАЛАСЯ фраза, яку директор Національного інституту стратегічних досліджень Сергій Пирожков промовив під час виступу на варшавській конференції «Ренесанс України» у травні: «Майбутнє Польщі та України більше залежить від двосторонніх відносин, ніж від дискусій з бюрократичною Європою».

Справді, наші держави — найбільші за всіма показниками у цьому регіоні. А якщо (з часом) по польсько-українському кордону пройде кордон із НАТО, то безпека у Європі (й не тільки) значною мірою залежатиме від того, які відносини складуться саме між Україною та Польщею.

Політики, економісти, представники силових міністерств, звичайно, не можуть цього не розуміти. Поїздки глав українських міністерств до Польщі (і навпаки) давно перетворилися на явище буденне. Навіть недавній візит Президента Леоніда Кучми до Варшави та нинішні відвідини Києва Прем'єр-міністром Польщі Влодзімєжем Цімошевічем, мають уже не церемоніальний характер, а суто діловий. Отож можна говорити, що наші відносини безхмарні, і ніщо у світі не може їх зіпсувати?

Є ще один чинник чи захочуть дружити одне з одним пересічні українці та поляки? Адже не секрет, в обох країнах побутують певні стереотипи (побоювання, недолюблювання, зневага), які час від часу та й даються взнаки хоча б на варшавському ринку.

Дозволю собі таке припущення: дружбу великою мірою визначає кон'юнктура, а її, у свою чергу, встановлює національна еліта. Про роль польських форумів (громадські організації, які об'єднують авторитетних діячів науки, культури, літератури), до речі, неодноразово згадували на варшавській конференції. Поляки мають щодо цього певний досвід. Такі форуми створені з Францією, Німеччиною, Великобританією і вже дали певні результати. Тоді, у травні, очікували на приїзд Президента України та сподівалися, що до цієї події буде приурочено заснування польсько-української організації. І сподівання, хоча й з певним запізненням, таки справдилися. У червні колишній прем'єр-міністр РП Ганна Сухоцька та колишній віце-прем'єр, нинішній депутат Верховної Ради Микола Жулинський підписали спільну декларацію про започаткування польсько-українського та україно-польського форумів. Нині в обох державах працюють організаційні комітети, і, найімовірніше, незабаром ці об'єднання буде зареєстровано.

— Ми очікуємо, що форуми впливатимуть на формування громадської думки, а також на поточну політику, — каже депутат сейму Республіки Польща Мирослав Чех. — Хотілося б, щоб до України в Польщі та до Польщі в Україні склалося добре ставлення, щоб відносини між нашими державами розвивалися так, як на це сподіваються після підписання нашими країнами Декларації про стратегічне партнерство (червень ц. р.). Це дасть можливість організовувати спільні семінари, до яких залучатимуть усіх зацікавлених у польсько-українській дружбі, виконувати певні «контрольні» функції щодо діяльності офіційних структур. У разі потреби звертатися із заявами, писати листи в офіційні інстанції. Одне слово, створити так зване «лобі».

Для України така форма співробітництва — явище нове. А що все нове завжди впроваджується важко, то, звичайно, я не могла не поцікавитися у пана Мирослава, чи не побоюється він, що на українському грунті ця організація перетвориться з еліт-клубу на бюрократичний апарат? «Це був би провал ідеї, — заявив Мирослав Чех. — Але я сподіваюся, цього не станеться. Аж занадто багато поважних та авторитетних людей зацікавлені, аби форум працював на повну силу».

Що ж, ті, хто наражався на побутовий націоналізм чи шовінізм у дружній державі, розуміють, що від успіху «лобістів» (назвемо їх так) залежать істинні відносини держав. Народна дипломатія завжди брала гору над офіційною.

Наталя ФІЛІПЧУК.

Про що говорять

Одкровення Дірка Гьотзеє

Д ЕСЯТИЛІТНЄ розслідування вбивства шведського прем'єр-міністра Улофа Пальме наближається до завершення, дякуючи відвертості представників південно-африканських спецслужб. Про це повідомила газета «Известия».

Колишній начальник «ескадрону смерті» ПАР Дірк Гьотзеє оголосив, що 28 лютого 1986 року на вечірній вулиці Стокгольма в прем'єр-міністра Швеції стріляв агент спецслужб Південної Африки Антоні Уайт. Організатором убивства був досвідчений Крейг Уїльямсон, який очолював у службі безпеки секцію «А» (здійснення «брудних операцій за кордоном»). Окрім цих двох убивць у Швецію прибуло ще кілька чоловік, які планували операцію. Одного з них вдалося впіймати у тій частині Кіпру, що належить Туреччині. Після вбивства він став журналістом і почав активно писати про причетність до загибелі Улофа Пальме Курдської робітничої партії. І цим збив з пантелику шведську групу розслідування і таким чином надовго заплутав сліди.

Дірк Гьотзеє також повідав світові про долю Антоні Уайта, який кілька років переховувався в Мозамбіку, а нині десь промишляє контрабандою, торгує слоновою кісткою та діамантами. В пориві відвертості він повіз журналістів шведської газети «Експрессен» на ферму Дейзі неподалік від Преторії, де знаходилася штабквартира служби безпеки ПАР. Там досі висить дошка, на якій народжувалися схеми майбутніх операцій.

Сам поборник гласності Дірк Гьотзеє також причетний до кількох убивств. Але пізніше він відмежувався від режиму апартеїду, покаявся і навіть вибачився за скоєне. Тому-то у ПАР з великою довірою ставляться до повідомлень колишнього начальника «ескадрону смерті».

Експрес-інтерв'ю

Ще на півроку

УКРАЇНСЬКІ миротворці залишаться в Анголі ще на шість місяців. Про це кореспондентові «ГУ» Надії Бедричук повідомив співробітник прес-служби Міністерства оборони України майор Дмитро Шкурко, який нещодавно повернувся з цієї африканської країни.

— Наша 901-а окрема понтонно-мостова рота Збройних сил України перебуває в Анголі з березня цього року в складі миротворчих сил ООН. Нині, на прохання Секретаріату ООН і уряду країни, термін перебування роти продовжено.

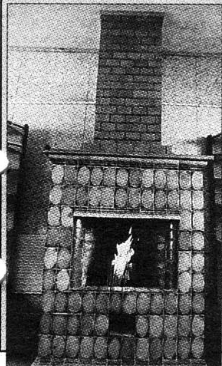
Кількість військовиків в Анголі становить 200 чоловік, з яких 140 нещодавно приїхали. Решту 60 залишено, щоб вони навчали «новачків». Робота, яку, в основному, виконують наші миротворці в Анголі, полягає у розмінуванні місцевості, побудові мостів. Також за минулі шість місяців наші військові облаштували табір розквартирування військ УНІТА, де бойовиків роззброюють.

Цілком можливо, що українська рота залишиться в Анголі й на третій термін, щоб продовжити роботу разом з миротворцями ще з 35 країн світу.

І гріє, і око тішить

Повністю розкрити свої природні можливості закарпатському перлітовому каменю посприяв калинівський завод теплоізоляційних виробів «Будперліт», що на Київщині. Судіть самі, фільтроперліт очищає олію і нафтопродукти, а з допомогою агроперлітові вирощують помідори й огірки, пресперліт використовують у будівництві. Крім того, він відомий як чудовий теплоізоляційний матеріал. Щойно організована дільниця тонкої кераміки дає змогу виробляти з червоної донецької глини повний комплект камінів. Облицювальна плитка, карнизи, цемент, будівельна і вогнетривка цегла, яку залюбки купують забудовники, — це також продукція «Будперліту», що його очолює Олексій Кононученко.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Околиця також любить комфорт

Чергову, десяту ліком, аптеку відкрила в столиці відома українська фармацевтична фірма «Фалбі». Відтепер мешканці віддаленого мікрорайону Феофанія мають змогу без жодних проблем — були б лишень гроші! — придбати найнеобхідніші ліки як зарубіжного так і вітчизняного виробництва. Тобто вибрати потрібне з двох тисяч найменувань.

Та й ціни тут значно нижчі, ніж у багатьох інших аптеках міста.

— Ми ніколи не гналися за сьогочасними великими прибутками, а працюємо на перспективу, — сказав генеральний директор «Фалбі» Михайло Пасічник. — Та й угоди на постачання ліків укладаємо безпосередньо з їх виробниками, отже,— обходимося без посередників.

І ще один істотний штрих. У новій аптеці можна придбати ліки за пільговими рецептами. Звісно, тим, хто має право на пільги. Інвалідам війни,«чорнобильцям», іншим категоріям населення. Це стало можливим завдяки угоді, яку уклала фірма з держадміністрацією Московського району столиці.

Роман ВАТРИЧ.

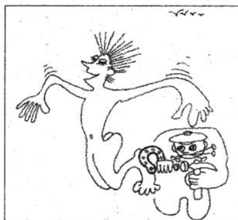
На знімку: в новій аптеці у Феофанії.

Коментар

Не варта кожна ласка народних чайових

Моя розсудлива щодо сімейного кошторису дружина не забуває вручити 50 копійок чайових фірмачеві-автозаправнику. За її словами, за те, що наливає у бак саме той бензин, який вона замовляє, не більше й не менше. При цьому не обраховує тебе. І що найдивовижніше — не кривиться, ніби це йому справді до вподоби.

Удома, в колі рідних і товаришів, моя розсудлива щодо сімейного кошторису дружина полюбляє наголошувати на тому, що не кожна ласка варта народних чайових. І одразу комусь згадується наболіле. Цілий місяць убив на візити до районної поліклініки, щоб замінити два зуби — і ось уже скоро рік, як не усміхаюсь... Запросили, на горе, жеківського електрика, щоб після ремонту розетки врізав, тепер, дивись, дитину вб'є струмом... Довго й нудно перемелюються фахові кісточки сантехніків, телевізійних майстрів, гінекологів, модельєрів та представників інших професій, якими опікується державний, а не приватний сектор. Останній, як показує дискусія, заслуговує-таки на комплімент у вигляді чайових. Як на мене, це питання не так суспільного звучання, як особистісного, морального. Давати чайові чи ні, тим паче коли це сьогодні неспроможна зробити держава, вирішувати кожному споживачеві послуг самотужки. І якщо справді чайові — це комплімент, а не хабар, то можна насамкінець зробити певні узагальнення. Наприклад, що на сучасному ринку послуг очевидно переважає приватний, здебільшого напівлегальний, капітал. А колосальні дефіцити зведеного і місцевого бюджетів не дозволять владним органам бодай створити у сфері обслуговування населення конкурентне середовище. І не дивно: тому, що за справу береться чиновник, який користується винятково приватними послугами, живе за приватний кошт, попри статус державного службовця! І то біда. На плечах ситого чиновника сьогодні лежать значно серйозніші послуги, ніж допомога громадянам з боку стоматолога чи сантехніка. Скажімо, послуги, пов'язані з перекваліфікацією вивільнених у зв'язку із закриттям шахт гірників, кількість яких завтра зростатиме в арифметичній прогресії.

... А споживач дедалі частіше шукає чайові.

Сергій ВЛАД.

Авторинку... приробили ноги

Отак просто: приробили авторинкові ноги — і він, мов очманілий, бігає з місця на місце.

Спочатку рівненський авторинок (підрозділ ринку міського) мав постійне місце на околиці Рівного. Та ось на авторинок «поклала око» Рівненська міськрада —і опинився авторинок на території АТ «Рівненавто». Але не надовго, бо пожежники заборонили експлуатацію ринку.

Ринок, як відомо, та ще й автомобільний, — то великі гроші. І за них іде битва. І великі підрозділи міліції залучаються, і пожежники, і навіть прокуратура. В результаті величезна обгороджена й замощена територія колишнього авторинку приймає горобців і ворон, павільйони і майданчики «Рівненавто» —порожні, ринок опинився далеко від обласного центру.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

Кому — дрібний опт, а кому — засіб виживання

НОВИЙ автобусний маршрут для пенсіонерів «Залізничний вокзал — дрібнооптовий ринок» відкрито цими днями в Одесі. Тепер багато людей похилого віку, що мешкають у центрі міста, прагнуть скористатися ним, щоб дістатися до південної околиці.

Спитаєте, чому це раптом? Пенсіонери вдарилися в бізнес, що їх дрібнооптовий ринок так притягує? Аж ніяк, пояснення значно прозаїчніші. Та спочатку —про сам ринок.

З'явився він на території колишнього таксопарку зовсім недавно. Виробничо-комерційна фірма «Концепт» і АТ «Автотаксосервіс», об'єднавши сили й кошти, облаштували торговельне містечко трьома з лишком сотнями контейнерів і запропонували бізнесменам: беріть в оренду, налагоджуйте нову для міста справу —дрібнооптову торгівлю харчовими продуктами. Потреба чимала: централізованого постачання численних торгових точок нині, вважай, немає, отож їхні представники гасають повсюди в пошуках товарів для торгівлі вроздріб. Придбане — далеко не завжди дешеве й доступне людям з низькою платіжною спроможністю. Товарооборот стримується. Страждають і продавці, і покупці... І ось, мов паличка-стукалочка, — перший у місті дрібнооптовий ринок: заасфальтована, обгороджена, під надійною охороною територія, досить місткі 20-футові контейнери — хоч під магазин такі, хоч під склад.

Поперках декотрих насторожувала ціна оренди — 500 доларів на місяць нашими грішми за курсом НБУ. Позбутися отакої суми все-таки шкода. Та адміністрація ринку заспокоїла: перший місяць можете користуватися контейнером безплатно, якщо сподобається — залишайтеся з нами. І справа пішла! Оптовики завозять товар з вітчизняних підприємств, близького й далекого зарубіжжя. Почали доставляти сюди свою продукцію й селяни — КСП, фермерські господарства. Вже звідси товар розходиться — переважно дрібним оптом — по міських торгових точках, за тисячами адрес. Та ще — до санаторіїв, будинків відпочинку, комерційних лікарень, які одразу вловили: тут — дешевше, вигідніше, зручніше.

Ринок називається дрібнооптовим, різноманітні продукти продає і вроздріб, то потяглися сюди споживачі: чому б і ні, коли тут можна заощадити 15—20 відсотків коштів порівняно з магазинами та продовольчими ринками? Щоправда, була складність: ринок — на віддаленій околиці, дістатися сюди непросто. При ньому є близько 40 таксомоторів, та вони — для бізнесменів, людей імущих, тих, хто закуповує товар цілими партіями. А коли для себе, для сім'ї, то через транспортні витрати не тільки не виграєш, а й програєш, купуючи отой порівняно дешевий харч.

І ось зусиллями адміністрації ринку та обласної ради ветеранів відкрито спеціальний «пенсіонерський» автобусний маршрут.

Отож, новий ринок виконує подвійну функцію: кому дрібний опт забезпечує, а кому вижити за нинішньої скрути допомагає.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Глибинка

«Карпатська джерельна» — еліксир довголіття та криниця щоденних послуг

МИ Й ДОСІ пожинаємо плоди горезвісної боротьби з алкоголізмом. Кількість п'яничок не зменшилася, а от вітчизняний виробник і досі «зализує рані», бо дуже непросто відродити поруйновану галузь на тлі засилля імпортного краму.

Вижили ті підприємства, які зуміли за нових умов гнучко перебудуватися. Наприклад, Струтинський спиртзавод, що у Золочівському районі на Львівщині. 1988 року на наших телеекранах ще не було бурхливої рекламної «повені» імпортних напоїв. Проте директор заводу Віктор Шрам знав, що увесь цивілізований світ п'є чисту джерельну воду і вкладає в неї (а, отже, у своє здоров'я) чималі кошти. А оскільки чудова, слаба мінералізована вода — буквально попід мурами заводу, то сам Господь велів розпочати нову справу. Відшукали партнера, відгукнувся інвестор, з яким утворили спільне україно-американське підприємство. Завод із його проектом вплав в око навіть «Пепсі-Колі», однак фірма висунула кабальні умови.

—Нам запропонували сіль до оселедця, тобто кошти на зарплату і тільки. Ми відмовилися, — розповідає директор заводу Віктор Шрам. — І підприємство пішло складним, але вірним шляхом. Спільно із Львівським лікеро-горілчаним заводом закупили італійську лінію для розливання води вартістю 2,5 мільйона доларів США. Працівники заводу збудували новий цех, змонтували лінію, італійські фахівці здійснили наладку і провели навчання. І ось перші партії «Карпатської джерельної» з'явилися на прилавках магазинів.

Це, де народжується «Карпатська джерельна», не поступається за культурою виробництва перед львівською «Кока-Колою». Бракує лиш яскраво-червоних спецкостюмів, а ще — мільйонів доларів на рекламну кампанію. Втім, вітчизняний споживач уже значно тверезіше ставиться до імпорту. Бо знає, що чимало солодких вод, зокрема польських, розливається у напівкустарних умовах. А, отже, він більше довіряє етикетці, на якій написано «Вироблено в Україні». Потужність лінії — 6,5 тисячі півтора-дволітрових пляшок на годину. Струтинський завод розпочав співпрацю з німецькою фірмою, яка постачає концентрати на натуральній основі, і найближчим часом розпочне розливати солодкі напої. Журналісти, які продегустували пробну партію, дійшли висновку, що наші виробники можуть позмагатися з «Кока-Колою».

«Карпатська джерельна» зберігає свої властивості протягом року, її випускають в газованому і негазованому варіантах (для чаю). Відпускна ціна заводу — помірна (70 копійок за пляшку), отож оптовики охоче закуповують її. «Карпатська джерельна» надійшла вже до Києва, Дніпропетровська, її замовив Сімферополь.

Дев'ятий рік працює директором Віктор Шрам. Щороку за рахунок прибутків тут здають в експлуатацію новий об'єкт. Спортивно-оздоровчому комплексу з великими басейном і сауною позаздрила б, напевне, й столиця. Підраховано, що лінія окупить себе на півтора року однозмінної роботи. Працювати на Струтинському спиртзаводі — престижно, нема відбою від бажаючих. Середня зарплата робітника становить 300 гривень. Це — результат далекоглядної стратегії керівництва заводу, зорієнтованості на замкнений цикл виробництва і на комплексне забезпечення працівників усім необхідним. Струтинці виробляють для своїх потреб м'ясо, вирощують овочі в підсобних господарствах, облаштовують міні-пекарню. Одне слово, повсякчас розробляють нові оригінальні проекти, а отже, в районний бюджет вносять помітну частку і власний добробут підвищують. Є у струтинців ще й висока мета: вберегти наших людей від шкідливих «хімічних» напоїв, прислужитися нашому здоров'ю. Чи не тому й усміхається до них удача?..

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Золочівський район
Львівської області.

Ідемо в зиму

Котельня є. А гарантії тепла — нема

У СІЧНІ цього року селище Степногірськ відвідав Президент України. Це подія для сели з половиною тисяч його жителів. Нелегко тоді було Леоніду Кучмі, бо люди скаржилися найперше на холоднечу у квартирах, школах, дитсадках, незадовільне водопостачання. 14 березня 1995 року «Голос України» в матеріалі «Бідні люди на багатій землі» детально аналізував ситуацію в Степногірську у зв'язку із закриттям гірничо-збагачувального комбінату.

Тоді Президент на власні очі зажадав побачити злощасну котельню в степу, за 10,5 кілометра від населеного пункту. Там ще раз ішлося про нагальну необхідність будівництва котельні безпосередньо в селищі.

За кілька днів, щоб степногірці змогли дожити до весни, було виділено 135 мільярдів карбованців, підписані відповідні розпорядження Президента щодо газифікації, спорудження водоводу.

... Та потім настала весна, потеплішало. Оскільки очікуваного пожвавлення на котельні та трубопроводах не спостерігалося, степногірці знову почали скаржитись. А обласна і Васильківська районна держадміністрації тим часом шукали підрядників.

І знайшли — відкрите акціонерне товариство «Світанок» із Запоріжжя.

— Коли б не «Світанок», — каже голова Степногірської селищної ради народних депутатів Петро Семенов, — навряд чи було б тепло у квартирах майбутньої зими. Бо досі й котельню будували, й водоводи ремонтували, й чимало обладнання закупили за свій кошт.

Лише через півроку Кабінет міністрів виділив з резервного фонду 360 мільярдів карбованців спеціально для будівництва котельні. У чому причина такої «оперативності» виконання доручень Президента? В облдержадміністрації відповідають однозначно: «Довго зволікали в Міністерстві промисловості, не хотілося та й не хочеться його працівникам вирішувати проблеми селища». Після закриття гірничо-збагачувального комбінату селище стало Мінпрому нерідним. Це підтверджує й лист заступника міністра промисловості В. Терещенка від 19 вересня ц. р., яким забороняється використовувати залишки матеріальних цінностей ГЗК для підготовки до зими об'єктів соціальної сфери, що передані у комунальну власність селищної ради.

— Дехто сумнівався, що приватне підприємство доведе справу до кінця, — говорить глава Запорізької облдержадміністрації В'ячеслав Похвальський після поїздки до Степногірська. — Та підприємці не побоялися вкласти в будівництво близько 150 мільярдів карбованців свого прибутку.

Нині у Степногірську не готувалися б до пробного пуску перших чотирьох котлів із десяти, якби «Світанок» почав ще в червні вимагати техніко-економічне обгрунтування, чекати на проект від інституту тощо.

—«Світанок» не лише побудує, а й сам буде все експлуатувати, — додає В'ячеслав Похвальський. —Тож висока якість робіт не випадкова. До речі, уперше в нашій практиці комплекс цілком віддано на відкуп одній фірмі, яка довела, що за екстремальних ситуацій краще мати справу з альтернативними економічними структурами.

Але... можна й з котельнею лишатися без тепла в багатоповерхових будинках, де мешкає 5800 чоловік. Ось чому голову селищної ради нині більше турбує можливість своєчасної підготовки тепломереж у житлових будівлях. Раніше цими роботами займалися служби комбінату, а нині —новоутворене управління житлово-комунального господарства. Тоді гроші виділяв Мінпром, а зараз житлово-комунальне господарство міцно «сидить» на картотеці. Хоча вже є розпорядження Кабміну про виділення 858 мільярдів карбованців на утримання соціальної сфери селища — грошима не пахне.

Отож, нормальних умов у степногірців не буде й нинішньої зими: досі не розв'язано питання з гарячим водопостачанням, холодну воду отримуватимуть за графіком, у свердловинах, з яких качають воду, різко знизився рівень.

— Вихід є, — стверджує керівник дирекції будівництва об'єктів водопостачання південно-західної частини Запорізької області Микола Фещенко, — маємо вкласти гроші в завершення будівництва мінімального пускового комплексу водоводу, що водночас забезпечить водою відразу п'ять районів області.

Володимир ДУПАК.
Запорізька область.

Морок

То блимне, то згасне

КОЛИ ТИ, читачу, живеш на селі і після виснажливого трудового дня в очікуванні чергового запланованого вимкнення електроенергії вирішив погортати цю газету — всідайся зручніше. На шкоду темі світлого прийдешнього поговоримо про темне сьогодення.

Темрява – не вада, але велика незручність

Статистика знає далеко не все. Їй навряд чи відомо, скільки дорогої побутової техніки «полетіло» на селі через щоденні вимкнення електроенергії на кілька годин поспіль або скільки людських трагедій вирізло з тієї самої причини. Адже вкупі зі світлом зникає й телефонний зв'язок. Статистика не дасть відповіді на запитання про кількісні втрати аграріями зерна внаслідок знеструмлення токів та інших сільськогосподарських об'єктів у гарячу збиральну пору. І вже напевне їй невтямки, скільки «теплих» виразів лунає з боку селян, які день у день нидіють у мороці і, водночас, справно платять за всі блага цивілізації на адресу енергетиків. Втім, не останні винні у масових вимкненнях. Та про се по порядку.

Сорок дев'ять звучить, як тринадцять

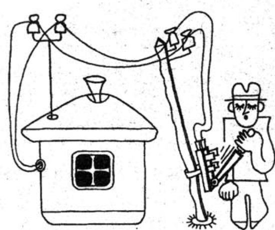
Якщо коротко, схема виробництва «живлющої сили» має приблизно такий вигляд: добута генеруючими підприємствами, вона через «приварок» — Національний диспетчерський центр — «відвантажується» обласним енергопостачальним компаніям. Ті, у свою чергу, самі вирішують, куди її «скидати». «Роздавати» струм усім споживачам диспетчерський центр може до певного моменту — якщо частота в системі не нижча за 49,12—49,10 Гц. Інакше виникає небезпека зупинки атомних станцій. Час «пік» припадає саме на вечірні години, коли число бажаючих взяти участь у процесі споживання збільшується. Щоб знову зробити енергію якісною, нічого іншого не залишається, як зоставити когось без світла. Втім, за словами міністра енергетики та електрифікації Юрія Бочкарьова, швидко відновити баланс можна не інакше, як «викинувши» з системи потужного споживача. Тобто, за погодженим графіком вимикають великі промислові підприємства. І вже потім, у разі подальшого зниження частоти, йде наступне «зречення» споживача, а до числа «небажаних» потрапляють райони (і сільські), що несуть яке-небудь навантаження.

Об'єднаймо зусилля в боротьбі за частоту наших герц!

Покласти край темнотному існуванню, за словами міністра, можна. Та лише в тому разі, якщо вдасться збалансувати генерування енергії з її споживанням. Відновленню такого статус-кво багато в чому заважає сама природа електрики. Її, як «предмет» купівлі-продажу, на склад не покладеш, а уживати треба в момент виробництва. Споживачі з того користуються і, придбавши життєдайну силу, часто-густо «забувають» за неї заплатити, що сприяє подальшій галузевій кризі. Адже паливо, робота персоналу, ремонт влітають-таки в копійчину. Енергетики настроєні рішуче, і злісним неплатникам погрожують нещадним знеструмленням. Щоправда, є тут одне «але»: левова частка у структурі заборгованостей — близько 47% — за житлокомунгоспами. Отими, що забезпечують життєдіяльність міст і населених пунктів. Житлокомунгоспи — то водогін, каналізація, котельні, громадський транспорт. Їх енергетики «темрявою» не карають. Спільно шукають шляхи розрахунків. Поки що шукають...

Інший шлях, на який, за словами пана Бочкарьова, ми маємо стати заради світлого прийдешнього, —запровадження енергозберегаючих технологій. Досить сказати, що енергоємність зробленої на наших підприємствах продукції мінімум у 3,5—4 рази перевищує аналогічну вироблену на Заході.

Втім, це, так само як і інші контрзаходи, спрямовані на подолання енергетичної кризи і закладені до програми дій уряду (тобто підвищення культури споживання, подальше просування галузі до енергоринку тощо), дасть дивіденди не одразу. Зима ж не за горами...

У свічних заводиків велике майбуття?

Енергетики у період осінньо-зимового максимуму споживання обіцяють видати «на-гора» 4,38 млрд. кВт-год. Приморозків у міських квартирах та інтенсивніших вимикань світла на селі, як каже міністр, узимку не передбачено. Хочемо вірити. Та тільки вищезгаданий «вал» енергії — то на 4,1% менше, ніж вироблено за відповідний період минулого року. Зиму ж синоптики обіцяють люту. Та й ситуація з паливом настороржує. Влітку з боку уряду галузь одержала 8 трлн. крб. позики. 2,4 трлн. надійшло за рахунок заборгованості бюджетних підприємств. Ці кошти було кинуто на придбання вугілля. Мінвуглепром гроші взяв, та відвантажень чорного золота не збільшив. У перші 10 днів минулого місяця добові поставки вугілля становили 76 тис. тонн, у той час як на виробництво життєдайної сили витрачали 93—95 тис. 11 вересня запаси твердого палива на складах станцій дорівнювали 3,88 млн. тонн. На цей час торік енергетики вже запасли 4,9 млн. А всього електростанціям для «безбідного життя» холодної пори треба нагромадити 5,5 млн. тонн вугілля.

Тож зима може бути темна й холодна. І ти, читачу, тепер про це знаєш. Звичайно, якщо встиг дійти до цих рядків, перш ніж у твоєму домі згасло світло.

Валерій ДРУЖЕНКО.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Дилема

Краще бути багатим і здоровим,

а якщо хворіти, то в теплі

Рік тому пацієнти обласного туберкульозного диспансеру проходили кількамісячний курс лікування в атмосфері більш ніж прохолодній у буквальному розумінні цього слова. Котельня, від якої надходить вода, належить обласній лікарні профзахворювань й опалює обидва заклади. Проте ставлення керівництва цього закладу до «котельної» проблеми було, на жаль, не тепліше за батареї в деяких палатах. Отак і зимували.

Начальник котельні Олексій Кравченко прийшов працювати сюди навесні і своє перше враження про стан довіреного йому об'єкта формулює одним словом: «Попіл». За кілька років експлуатації зламалося все, що могло зламатися, а труби повністю запресувалися. У розмові зі мною жінки-оператори зізналися, що часом старенькі котли від вибуху рятувало лише чудо.

—Всі наші прохання про ремонт і оновлення системи головний лікар наче й не чув. Відмахувався, мовляв, грошей немає, ми — бюджетна організація. За літо тут іржавого болта ніхто не поміняв.

Хтозна, скільки тривало б таке. У вересні в лікарні з'явився новий керівник — Євген Гладчук. І ремонт котельні було оголошено чи не першорядною справою.

Сьогодні заступник головного лікаря з адміністративно-господарських питань Богдан Собенко не без гордощів демонструє відремонтоване приміщення та нові котли, ось-ось готові дати тепло. Робота тривала без вихідних, та й підрядники дотримали слова.

Тепер уже з впевненістю можна сказати: початок опалювального сезону медики зустрінуть у повній готовності. А лікування холодом не стане для пацієнтів згаданих медичних закладів обов'язковою процедурою. Ось такий дещо повчальний хепі-енд...

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Прокол

На великий врожай малі надії

Вчасно посаджена озима пшениця, як відомо, передумова гарного врожаю. Нині через несприятливу погоду та брак мінеральних добрив, посівний процес дещо затягнувся. По всій Україні засіяно близько 70% озимих зернових. Якщо оглянути оком області та регіони (найуспішніше справляються: Полтава — 82%, Миколаїв — 83, Донецьк — 93, Кіровоград — 98%. То, що з давніх часів вважаються зерновими. Проте у Криму, теж зерновому регіоні, засіяли лише 14% від запланованого. Втім, ще є можливість надолужити. Якщо скрізь оптимальні строки із сіяння озимини закінчилися ще 25 вересня, то у Криму про запас лишається 10 днів. А ось для Закарпаття, де засіяли 10% озимих, Івано-Франківщини — 17, Львівської області — 24, Чернівецької — 13, кращі часи вже минули. Проте аграрії в багатьох областях ризикують і продовжують посівні роботи.

Ще однією темою цього посівного сезону є розширення зернового клину озимих культур. Та не так сталося, як бажалося: заплановане збільшення площ на 600 тис. га лишилося на папері. Здебільшого — через примхи погоди. Три найголовніші тижні для більшості регіонів просто випали з посівного календаря, бо дощ не переставав нагадувати про себе.

Станом на 2 жовтня із загальної площі 9 млн. 282 тис. га було засіяно 6 млн. 422 тис. Отже, недосіяли 2,9 млн. І чи будуть ці площі засіяні — покаже час. Нині встановилася гарна погода, і, за словами заступника начальника головного управління землеробства В. Тимошенка, є реальна можливість надолужити прогаяне. Технічні можливості дають змогу сіяти 1 млн. га на день. Та на перешкоді, як завжди, брак міндобрив, палива, техніки тощо. До речі, за підрахунками спеціалістів під час посіву в грунт вноситься десь 10—15 кг фосфорних добрив — це мінімальна доза. Треба ж хоча б 20—25. А певну кількість площ засіяно взагалі без міндобрив, тому одразу постає питання щодо майбутнього врожаю.

Тетяна БІЛЕНКО.

Думка оглядача

Рукописи не горять, але книгами не стають

МИ ЗНАЄМО, який довгий шлях ще донедавна проходив рукопис художньої (та й не тільки!) книжки від письменницького столу до масового читача. Нерідко повертали його авторові по декілька разів на доопрацювання — там щось рецензентам не сподобалося, там редактору не вгодив, там із партійного комітету чи «контори глибокого буріння» натякнули — нехай почекає, поміркує над своїми діями. А вже коли, борони Боже, применшив у романі або п'єсі роль партійного осередку чи бодай натякнув, що українці також мають право на свою мову чи історію — то начувайся! До видавництв роками не допускали, калічили людські долі, як хотіли.

Тепер — інші часи. Пиши про що хочеш і скільки хочеш — ніхто в шухляди письменницьких столів не заглядає. І рукопис неси до видавництва, яке тобі найбільше до вподоби. А їх кількість в Україні вже перейшла на восьму сотню — про таке донедавна ми, здається, навіть не мріяли. І в черзі не треба стояти роками. Через місяць-два можеш забрати тираж. Ось тільки гроші за редакторську роботу, за папір, за інші поліграфічні послуги викладай відразу. І немалі.

Звісно, таких грошей у цілковитої більшості авторів і близько немає. Хто знайде «доброго дядька», себто мецената — тому, вважайте, неабияк пощастило. Бо так уже в нас ведеться, що «нові українці» дають благодійні гроші на різні речі. На барвисто-гомінливі концертні шоу, де й української пісні не почуєш, на конкурси жіночих ніг і бюстів, на примітивні вікторини в нічних клубах, де дівчатка поволі роздягаються перед кінокамерами на очах захмелілої публіки... А ось на українську книжку важко випросити. Хоча, звісно, трапляється. Скажімо, нещодавно вийшли друком книги вибраних творів неординарних поетів Василя Простопчука і Володимира Шовкошитного — «Білі метелі» і «Тяжкий хрест». У суперобкладинках, великим обсягом і добрими тиражами. На такі книги раніше могли розраховувати хіба що «метри» нашої літератури. Та й то, напередодні «круглої» дати у своєму житті. Звісно, обох згаданих авторів Бог поетичним талантом не обділив. Але, окрім таланту, вони наділені ще й непоганими організаторськими здібностями, чого, відверто кажучи, багатьом письменникам бракує.

Ось і лежать їхні закінчені рукописи у шухлядах робочих столів. Сам знаю кількох письменників, які хоч завтра можуть запропонувати видавництвам два-три свої нові романи. Можливо, хтось із приватних видавців і міг би зацікавитися тим чи тим рукописом, але хто про ті рукописи знає? Тому Будинок письменників України вирішив заповнити цей інформаційний вакуум і підготував інформаційний бюлетень, в якому подано великий перелік нових творів, що очікують видання. Є в бюлетені відомості про самих авторів та їхні адреси, короткі анотації до рукописів. Звісно, наївно сподіватися, що всі запропоновані рукописи знайдуть зацікавлення в сучасному видавничому світі. Але якщо з того довгого списку хоч п'ятьшість повістей чи романів найближчим часом потраплять до масового читача, то вже буде непогано. Принаймні, так вважає упорядник «Інформаційного бюлетеня» Леонід Кореневич.

А вибирати там є з чого. Досить назвати лише романи «Убивство за сто американських доларів...» і «Злий дух із житієм» Володимира Дрозда, нові книги, підготовлені до друку Василем Захарченком, який у 70-х роках мучився з іншими політв'язнями у таборах. Чи кримінальну повість Володимира Угляренка «Золотий скорпіон» або пригодницький роман Бориса Янчука «Пароль «Верволъф».

То певно, що старої видавничої практики, коли багатотисячними тиражами за державні кошти виходили нікому не потрібні книги, які згодом списували в макулатуру, вже не буде. Бо ніхто не хоче зазнавати збитків. Але, очевидно, державні замовлення на ті книги, що вкрай потрібні суспільству, молодій державі, треба практикувати. Звісно, виходячи з наших державних пріоритетів. Та й сама письменницька праця повинна мати належне поцінування. Бо хіба не абсурдний той факт, що гонорару, одержаного за видану книгу, почасти вистачає хіба що для того, аби розплатитися з друкаркою, яка друкувала рукопис.

Маємо розуміти й інше. Так уже склалося останніми десятиліттями, що письменницька праця набула у нас масового характеру. Бо «зліпила» людина сяку-таку поетичну збірку-метелика, написала документальну повістинку про «будову віку» — і вже несе документи у Спілку, іменує себе літератором. Отож і письменників, чи точніше — тих, хто вважає себе таким, у нас тепер більше, ніж, скажімо, пічників. Певно, що багатьом літераторам тепер треба міняти профіль роботи, принаймні думати, як заробити на шматок хліба. Як то бачимо в усьому світі. Бо одна лише літературна праця може прогодувати небагатьох письменників. Тих, які мають утверджене ім'я та авторитет у літературному світі, твори яких не залежуються на прилавках.

І все ж таки слово протягом віків залишалося чи не єдиним прихистком нашої нескореної волі, нашої надії. Саме завдяки йому ми, українці, і вижили, не загубилися на крутих поворотах історії, щоби воскреснути на межі третього тисячоліття.

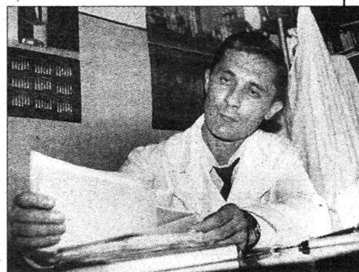
І не можемо, не маємо права дати загинути цьому Слову, яке нас — я в цьому переконаний — ще неодноразово порятує від усіляких житейських та історичних бід.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Медицина

Таємниця Авіценни

СКРОМНИЙ 35-річний лікар-дерматолог з Херсонського центру здоров'я Валерій Гуров став знаменитим. До такої міри, що з ним зв'язалися працівники відділу медичного й санітарно-культурного обслуговування при Верховній Раді України. Просто в готелі «Москва» Валерій організував прийом хворих на псоріаз.

А все тому, що після десятирічних досліджень він зміг виготовити ліки, якими користувався сам Авіценна. В «Каноне врачебной науки» славетний Абу Алі Ібн Сіна рекомендував лікувати шкіряні хвороби терьяком — препаратом, що складається з 50 окремо оброблених компонентів. Серед них є мускус китайського оленя, афганське мумійо тощо. Приготувати цей препарат вдавалося небагатьом, якщо взагалі вдавалося. Надто вже складна технологія. Лише на 153-й спробі Гуров наблизився до «розгадки» рецепта Авіценни й успішно провів клінічні випробування препарату в поліклініці Південно-Західної залізниці. Тоді семеро із 13 хворих на псоріаз позбулися висипання на шкірі. Решта відчула полегшення. Пізніше у хворих із двох експериментальних груп (77 чоловік) плям не стало, щезли вже через два-три тижні, хоча курс лікування — 35 днів. У половини пацієнтів висипання щезло через місяць. Лише чотирьом хворим терьяк не допоміг.

—Валерію Миколайовичу, невже немає сучасного препарату для лікування псоріазу?

—Знаю, що в західних країнах найбільш ефективним засобом від цієї хвороби визнано групу препаратів швейцарської фірми «Гофман Ла Рош», але в нас їх майже не використовують через неймовірну дороднечу. Отже, довелося згадати про давні рецепти.

—Але чому саме ви взялися за цю справу?

—Після служби в армії я зустрів гарну дівчину й зіткнувся з лихом — вона захворіла й дуже страждала, адже хворі на псоріаз приховують свою недугу. Дав собі слово, що знайду спосіб її «вилікувати». Закінчив технікум, потім інститут, став лікарем. Не припиняв пошуків. Перечитав гору наукової літератури, поки не зупинився на порадах Авіценни. «Сировину» для виготовлення ліків шукав у Примор'ї, на Камчатці, і навіть в Ірані.

У Києві протягом п'яти місяців щодня приймав 10—15 пацієнтів. За моїм спостереженням, більшість пацієнтів — люди розумової праці, чия кар'єра на злеті. Міністерські службовці, представники бізнес-еліти, дипломати, навіть іноземні, зізналися мені, що випробували чимало способів. Виплатили немалі суми екстрасенсам, але не змогли позбутися хвороби. І коли зажевріла надія, чому б нею не скористатися? У черзі на прийом до мене в Херсоні вже 300 пацієнтів. Авіценні, звичайно, було простіше готувати ліки, а я переживаю значні труднощі. З екстрактів рослин, по які доводиться їхати за тридев'ять земель, терьяку вистачить хіба що чоловік на 100.

На свою адресу Валерій чув чимало колючих «смішинок», коли розгадував таємницю ліків знаменитого арабського цілителя. Тепер диваком його не вважають. З'явилися пропозиції від солідних фірм про співробітництво, обіцяють золоті гори. Однак від рожевих пропозицій Гуров відхрестився, бо переконався, що на перше місце комерсанти прагнуть ставити гроші. А для лікаря на першому місці — хворі.

—Дозвольте запитати, а чи вдалося вам допомогти тій чарівній дівчині, яка, по суті, спонукала вас взятися за дослідження?

—Це залишається моєю найбільшою мрією. Тепер, коли є ключ, замок легше відкрити.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсонська область.

Спорт

Друге влучення в десятку

БАСКЕТБОЛ. Кубок Європи. **Будівельник-Хорда (Україна, Київ)—Аполлон (Греція, Патри). 89:79 (40:45).**

Будівельник-Хорда: Молчанов — 3 очка, Яйло — 29, Харченко — 8, Холопов — 6, Лохманчук — 21; Реверс — 10, Приходько — 6, Журавльов — 4, Хижняк — 2.

Аполлон: Вучевич-Цаліхіс — 18, Райлі — 19, Бетулас — 8, Елліс — 23, Муріуніс — 2; Тампакіс — 9, Молфетас, Хацаполос, Аргіріадіс, Констандініс.

8 жовтня. Спорткомплекс КПІ. 1000 глядачів.

Наставник гостей Александрідіс на післяматчевій пресконференції дивувався, чому, мовляв, такий сильний клуб, як київський «Будівельник», поступився в Бельгії. Гість сказав чимало схвальних слів на адресу київських баскетболістів, які ось уже вдруге поспіль виграють у цьому турнірі. Похвала тренера команди-суперниці цілком справедлива. Адже найсильніший український клуб здобув красиву перемогу в поєдинку з дуже гострим сюжетом.

Початок зустрічі був за господарями. До сьомої хвилини вони вели перед у 3—4 очки. Але поступово завдяки активній і ефективній грі натуралізованого серба Душана Вучевича та американського дуету: Харольд Елліс та Ерік Рейлі — гості перехопили ініціативу, і перший тайм за ними.

У перерві я побалакав з першим віце-президентом ФБУ, головним тренером національної збірної Зурабом Хромаєвим:

—Суперник серйозний — п'ята команда Греції. У її складі достатньо відмінних виконавців. А Ерік Рейлі ще недавно грав у НБА, — сказав він. — А в наших не все виходить. Багатьох помилок припускаються навіть гравці збірної. Втім, не сумніваюся, що чемпіон України візьме гору. Адже перемога практично виводить його до наступного кола. Це — хороша мотивація.

Прогноз авторитетного фахівця підтвердився на сто відсотків. Але нашим хлопцям довелося добряче потрудитися, щоб домогтися бажаного. Під завісу зустрічі за п'ять фолів змушені були залишити майданчик Ігор Молчанов, Володимир Холопов і американський легіонер Брайан Реверс. Але, незважаючи на це, «Будівельник» ефектно поклав суперника на лопатки.

—Для досягнення результату в таких серйозних змаганнях, як Кубок Європи, обов'язково треба вигравати домашні зустрічі, — відзначив у своєму коментарі наставник «Будівельника-Хорди» Геннадій Защук. — У першій половині гри у нас не все виходило в нападі. На жаль, програли ми й свій щит. Є в нас американець Реверс, який приносить очки, але є поки що одним з найгірших у підборі м'яча. Але такі ігри неоціненні для нас у плані підвищення майстерності. Приємно, що наші гравці досить упевнено захищалися. Це й дало змогу заволодіти ініціативою і в другій половині виграти 15 очок. Практично всі, хто виходив на майданчик, виявили бійцівський характер.

Черговий матч Кубка Європи «Будівельник-Хорда» проведе на своєму майданчику в спорткомплексі КПІ 15 жовтня. Його суперник — клуб «Ставекс» з чеського міста Брно. Запрошуючи журналістів на цей поєдинок, президент БК «Будівельник-Хорда» Ігор Діденко пообіцяв, що команда й наступного вівторка порадує вболівальників. А взагалі колектив націлився на перше місце у групі.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: один з лідерів «Будівельника-Хорди» та національної збірної України Олександр Лохманчук.

Фото Миколи БОЧКА.

Арбітражним судом Києва за позовом Державної податкової інспекції по Шевченківському району Києва порушено справи про банкрутство:

1. НВО «Рубін» — адреса: Київ, Кудрявський узвіз, 4; р/р 2467009 у Шевченківському відділенні ПІБ, МФО 322216.
2. СП «Укр ПЕЛЛ» — адреса: Київ, пров. Делегатський, 6; р/р 606150 у Міжнародному відділенні «Укрсоцбанку» і валютний рахунок 001180390 у тому самому банку.
3. ЛТД «Кісс» — адреса: Київ, вул. Артема, 91 —юридична; Київська обл., Броварський р-н, с. Шевченкове, вул. Ковпака, 17 — фактична; р/р 467025 в АКБ «Конкордія банк», МФО 322540, валютний рахунок 070807 в АКБ «Конкордія банк».
4. ПП «КМТС» — адреса: Київ-60, вул. Ольжича, 19/28 — юридична; Київ, вул. Жолудева, 1-а, кв. 10 — фактична; р/р 3644206, МФО 300335 в АКБ «Аваль» Києва.
5. ПП «Поладіум» — адреса: Київ, вул. Ольжича, 18-а; р/р 3468212 в Печерському відділенні УСБ Києва, валютний рахунок 048070607 у Подільському філіалі АБ «Інко», МФО 321400.
6. КООП «Прогрес-2» — адреса: Київ, вул. Д. Бєдного, 29 — юридична; Київ, вул. Білоруська, 15-а — фактична; р/р 461011 у Шевченківському відділенні УСБ, МФО 322089.
7. ТОВ «ТЕСКО Холдинг ЛТД» — адреса: Київ, вул. Глибочицька, 17; р/р 4467018 в КФ «Укрінбанку», МФО 300250, валютний рахунок 73501/40707129 в КФ «Укрінбанку», МФО 300250.
8. СП «Нордік» — адреса: Київ, вул. Студентська, 57; р/р 7467118 в АКБ «Градобанк», Мінське УПР НБУ, МФО 300078.
9. ПП «КАН» — адреса: Київ, вул. М. Гречка, 10-б; р/р 644844 в АКБ «Персональний комп'ютер», МФО 321712, валютний рахунок 180644884 у цьому самому банку.
10. ПП «Ханлар» — адреса: Київ, пров. Георгієвський, 5; р/р 66468206 в «Укрінбанку», МФО 300250, валютний рахунок 40707338 у КФ «Укрінбанку», МФО 300250.
11. ТОВ «Укр-Маркет» — адреса: Київ, вул. Артема, 72; р/р 467493 в АБ «Ва-Банк», МФО 321637.
12. ЗАТ «Диз-Бен Інтернаціональ» — адреса: Київ, вул. Артема, 37—41; р/р 7467933 в АБ «Ва-Банк».
13. Міжнародна Асоціація «Чорнобиль» —адреса: Київ, вул. Будьонного, 1 — юридична; Київ, вул. Ватутіна, 22-б, д/у № 181 — фактична; р/р 700302, МФО 300056 в АКБ «Укрінбанк».
14. МПП «Славяне» — адреса: Київ, вул. Саксаганського, 145-а — фактична; р/р 2468313 у КРУ АК УБ «Відродження», валютний рахунок 1070967 у КРУ АК УБ «Відродження», МФО 322409.

Майнові вимоги кредиторів та можливих санаторів подавати до Арбітражного суду Києва в місячний термін.

Арбітражний суд Вінницької област порушив справу про банкрутство мало го колективного комерційного підпри ємства «Темпо», розташованого у Він ниці, просп. Юності, 73; розрахункови рахунок 3468937 у Вінницькій обласні дирекції Укрсоцбанку, МФО 302010 справа № 173/2.

Претензії кредиторів приймають про тягом місяця з дня опублікування ог лошення.

Арбітражним судом Івано-Франківської області порушено справу №339/3 від 19.03.96 р. про банкрутство підприємства «Сокіл» (Івано-Франківськ, вул. Сахарова, 23а); банківські реквізити: розрахунковий рахунок 467758 в АПБ Україна, МФО №336365.

Арбітражний суд приймає заяви кредиторів і можливих санаторів упродовж місяця з дня опублікування за адресою: 284000, Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11, «Ощадний банк України — Івано-Франківське облуправління».

До уваги акціонерів відкритого акціонерного товариства «АІТ»

11 листопада 1996 року о 10 годині за адресою: Київ, вул. Автопаркова, 7, відбудуться позачергові загальні збори акціонерів.

Реєстрація акціонерів проводитиметься 11 листопада 1996 року з 8 до 10 години.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Звіт правління про фінансово-господарську діяльність.
2. Інформація комісії про результати комплексної перевірки.
3. Вибори керівних органів ВАТ «АІТ».
4. Різне.

З необхідними документами, пов'язаними з проведенням загальних зборів, можна ознайомитись в правлінні ВАТ «АІТ» за адресою: 253121, Київ, вул. Автопаркова, 7. Тел. 556-52-59.

Арбітражний суд Чернівецької області (Чернівці, вул. Кобилянської, 14) порушив справу № 6-214-36/Б про банкрутство В/О Гравітон (Чернівці, вул. Руська, 248), р/р 260401 в РУ ПІБ, МФО 356163.

Претензії кредиторів приймає суд протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Чернівецької обл. (Чернівці, вул. Кобилянської, 14) порушив справу № 791 про банкрутство заводу технологічного обладнання (Чернівці, вул. Хотинська, 43), р/р 184723 в РУ ПІБ, МФО 356163.

Претензії кредиторів приймає суд протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, б Пушкина, 34) возбуждено дело о банкротстве страховой компани «Риск» (Донецк-15, ул. Челюскинцев, 194, кв. 37, расчетный сче 1467333 в Донецком региональном управлении АК Проминвес тбанка, МФО 334635), дело № 19/1-1 б.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Уважаемые господа!
СП «Argo Trading Ltd.» является официальным представителем всемирно известных фирм, располагает сетью фирменных магазинов во многих городах Украины.

ПРЕДЛАГАЕТ ОПТОВЫЕ ПАРТИИ ЛУЧШЕЙ ОДЕЖДЫ И ОБУВИ:
джинсовая одежда, спортивная одежда, костюмы, брюки, юбки, пиджаки, рубашки;
изделия из натуральной кожи и меха: дубленки, куртки, пальто, брюки и многое другое.

КОМПЛЕКТАЦИЯ ЗАКАЗА ПО ВАШЕМУ ЖЕЛАНИЮ

ПОСТОЯННЫМ ПОКУПАТЕЛЯМ ПРЕДОСТАВЛЯЕТСЯ ДО 40% ТОВАРА НА РЕАЛИЗАЦИЮ

ОСУЩЕСТВЛЯЕМ ДОСТАВКУ КРУПНЫХ ПАРТИЙ

МИНИМАЛЬНАЯ ПАРТИЯ ТОВАРОВ ДЛЯ КАЖДОЙ ИЗ ФИРМ НА СУММУ 5300 ГРИВЕНЬ (ЭКВИВАЛЕНТ 3000 ДОЛ. США)

СИСТЕМА РАСЧЕТОВ И СКИДОК
1. Форма оплаты - любая.
2. При покупке товаров на сумму:
от 5300 до 8000 гривень - скидка **10%**;
от 9000 до 17000 гривень - скидка **15%**;
от 17000 до 26000 гривень - скидка **20%**;
свыше 26000 гривень - скидка **25%**.
Также существует гибкая система скидок для небольших партий товаров.

ВЫ МОЖЕТЕ УЗНАТЬ НАШ АССОРТИМЕНТ В МАГАЗИНАХ ГОРОДА КИЕВА:

Lee Wrangler — **ул.Горького, 4/6**
Reebok — **ул.Крещатик, 12**
LEATHER PALACE — **ул.Красноармейская, 24**
РЕСТ оф БЕСТ — **ул.Крещатик, 21**
UNITED COLORS OF BENETTON — **ул.Крещатик, 48**
Argo gallery — **Львовская пл. 8 (2 этаж)**
АМЕРИКАНСЬКИЙ СТИЛЬ — **ул.Крещатик, 46**
BISON BEE·Q SCANDINAVIA — **ул.Крещатик, 15** (Пассаж)
POLLINI — **ул.Красноармейская, 24**

А ТАКЖЕ В НАШИХ МАГАЗИНАХ В ДРУГИХ ГОРОДАХ УКРАИНЫ:
Одесса, Харьков, Донецк, Днепропетровск, Мариуполь, Запорожье, Николаев, Львов, Чернигов, Черновцы и других.

УКРАИНА, 252033, Г.КИЕВ, УЛ. ЖИЛЯНСКАЯ, 31. ТЕЛ.: (044) 220-42-51, 220-64-41. ФАКС (044) 227-45-50

Держтелерадіо України
Агентство «Телерадіореклама»

ТЕЛЕ

ПРОПОНУЄ В ЕФІРІ
щоденні рекламно-інформаційні блоки, тематичні передачі «Перспектива» та «Презентація» (зустрічі з діловими людьми, виставки, аукціони, телеігри, конкурси, шоу, лотереї тощо).
ВИГОТОВЛЯЄ
відеокліпи, відеофільми, споти, сюжети.

РАДІО

ПРОПОНУЄ В ЕФІРІ
щоденні рекламно-інформаційні випуски (репортажі, інтерв'ю, коментарі, огляди, оголошення тощо).
ВИГОТОВЛЯЄ
магнітофільми та іншу аудіопродукцію.
РОЗМІЩУЄ
вашу рекламу в найпопулярніших передачах Українського телебачення і радіо.

МИ ГОТОВІ УКЛАСТИ З ВАМИ УГОДУ НА ДОВГОСТРОКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО. МИ БУДЕМО РАДІ, ЯКЩО СВОЄЮ РЕКЛАМОЮ ДОПОМОЖЕМО ВАМ У РОЗВ'ЯЗАННІ ВАШИХ ПРОБЛЕМ!

НАША АДРЕСА: 252033, Київ-33,
вулиця Володимирська,69-А.
Т/ф.:224-45-43,220-91-29.

УКРАИНСКИЙ КРЕДИТНЫЙ БАНК

Киев, проспект Победы, 37.Тел. 441-98-89. Факс 274-30-27

предоставляет кредиты в иностранной и национальной валюте под залог юридическим лицам на срок до 3 месяцев.
предоставляет кредиты в национальной валюте физическим лицам под залог недвижимости в г.Киеве на срок до 6 месяцев. **Тел. 219-25-86, 219-27-07.**

привлекает денежные средства на депозит в иностранной валюте (для физических и юридических лиц) и в национальной валюте (для юридических лиц) сроком от одного месяца с ежемесячной выплатой процентов. **Тел. 219-27-09, 244-64-77.**

совершает операции купли-продажи облигаций внутреннего государственного займа Украины для физических и юридических лиц.
Размер комиссии банка зависит от объема проводимых операций.
Открытие и обслуживание ДЕПО счетов для операций с ОВГЗ бесплатное.
Тел. 219-27-09, 244-64-77.

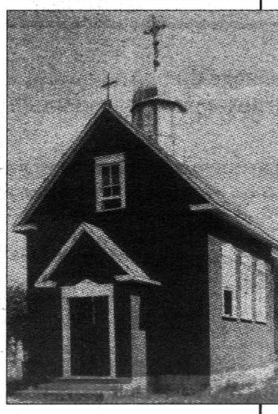
предоставляет кредиты в рамках кредитной линии Европейского Банка Реконструкции и Развития по поддержке малого и среднего бизнеса в Украине сроком до 5 лет
оказывает консультационные услуги по вопросам проектного кредитования. **Тел. 219-22-91.**

совершает все виды конверсионных операций с мягкими и твердыми валютами. **Тел. 219-27-04.**
возможно ускоренное списание средств в день торгов;
возможно приобретение валюты в суммах менее одного лота.
Тел. 219-27-06.

продает и принимает к оплате дорожные чеки Thomas Cook,
принимает дорожные чеки American Express,
принимает на инкассо именные чеки; открывает и обслуживает личные и корпоративные кредитные карты EUROCARD/MasterCard.
Тел. 244-66-31.

Подорож церкви св. Онуфрія

У Канадському музеї цивілізації відбулося офіційне відкриття та благословення української католицької церкви св. Онуфрія, перевезеної до музею зі Смокі Лейк. Ця церква стала частиною виставки «Подорож через віки», яка репрезентує суспільну історію Канади. Церква представляє 200 тисяч українців, що оселилися на заході Канади, і півтора мільйона канадців, які своє походження виводять з українського коріння.

Побудовано споруду 1907 року. Неподалік жив один з основоположників — Онуфрій Кульчицький, тому люди називали її «церква коло Онуфрія». Єпископ Микита Будка посвятив церкву іменем монаха, який в IV столітті усамітнився на років 60 років у пустелі Єгипту. 1928 року було куплено дзвін і побудовано окрему дзвіницю. 1934 року придбано іконостас, а 1952 у цій церкві працював відомий традиційний церковний маляр з України Іван Кейван. Востаннє Службу Божу тут відправляли 1963 року. Парафіяни приєдналися до нової церкви святих Володимира і Ольги в Смокі Лейк, а церква св. Онуфрія стояла пусткою 20 років.

Розібрання, перевезення та складання церкви забрало 3 роки.

Юлія ВОЙЧИШИН.

Оттава.

ЯКБИ Я БУВ...

Президентом

Чи варто переносити пам'ятник Леніну з Бессарабки (Київ — замислився також киянин Олександр Гусаков. У газеті «Прав да» ще за 1991 рік він вичитав, що після перемоги в Росії рево люції 1917 року капіталісти всього світу кинулися надавати до 2 відсотків прибутків на соціальні потреби. Хіба це не вклад Лен на, не очевидна користь від революції 1917 року? Саме тоді народилося обов'язкове благодійництво. «Пам'ятники треба н переставляти, а зберігати, та ще й... розвивати, — пропонує О Гусаков. — Як? А ось так: на пам'ятникові Леніну додатково за начити:

«Основоположнику світового спонсорства (добродійності). Вдячні українські демократи. 1996 р.»

«Якщо моя думка переконлива й перенесення не відбудетьс (коштує чимало грошей), чекаю президентської винагороди. Хо ча б... мотоцикла «Дніпро КМЗ». Шлем і посвідчення мотоцик ліста маю».

Прем'єр-міністром

Ветеран війни та праці Ілля Богинський (Дніпропетровськ) з дорученням ліквідаторів наслідків Чорнобильської катастроф нагадує Прем'єр-міністру, що на території санаторію «Славу тич», розташованого на березі Дніпродзержинського водосхови ща, в чудовому парку, за задумом керівників Мінчорнобиля, ма ли проходити реабілітацію ті, кого зачепила своїм крилом рад ація. 1992 року розпочалося будівництво корпусів, а з травн 1993-го припинилося фінансування. «Досі жодна із зацікавлени сторін не знає, куди випарувалися 40 відсотків кошторисни асигнувань», — зауважує І. Богинський. А незакінчене будівниц тво передали на баланс філії АТ «Укрпрофздравниця». Мовля я не я і будова не моя. Гендиректор філії В. Максименко вва жає, що не можна чекати, поки дощ, сніг і люди перетворя корпуси на руїни, а силові кабелі — на мотузки для білизн Сам Прем'єр-міністр, виступаючи по телебаченню, погоджува ся, що «Славутич» треба закінчити за будь-яких обставин. І. Бо гинський пропонує терміново зібрати «круглий стіл» з представ ників галузевих профспілок, страхових органів, органів соціаль ного захисту і просто тих, хто поважає Конституцію, а сам статті 46 і 49.

Книжки наступного тижня

Бестселери від академіків

У столичному Будинку вчених відбулася презентація нової книжки віце-президента Національної Академії наук **Петра Толочка** — останню його монографію **"Київська Русь"** щойно випустило видавництво гуманітарної літератури "Абрис". За фінансової підтримки Міжнародного фонду "Відродження" вдалося видати справді люксове видання — з безліччю кольорових світлин, карт і різноманітних реконструкцій. Це — перший випадок у новому українському книгодрукуванні, коли наукову книгу видають у такому розкішному , колекційному, сказати б, художньо-технічному виконанні. Що ж до змісту цієї міні-енциклопедії з давньої історії, то, за висловом директора Центральної наукової бібліотеки п. Онищенка, "авторові вдалося пройти між Сциллою та Харибдою ідеологізації та міфологізації нашої минувшини".

***

Міжнародний Фонд "Відродження" щойно посприяв виходові ще однієї книги дуже рідкісного в сучасній Україні гатунку — de luxe: **"Церква Богородиці Десятинної в Києві"** (К.: АртЕк). Це — чудово ілюстрований альбом із заворожливо якістю відтворення кольорів (що уможливилося на імпортній поліграфбазі). Текстова частина — дослідження пам'ятки найвідомішими нашими істориками: Ю. Асєєвим, М. Брайчевським та ін.; науковий редактор — знову Петро Толочко.

***

А трохи раніше у видавництві "Либідь" побачила світ книга двотомової **"Давньої історії України"**, підготовленої авторським колективом під проводом знов-таки академіка П. Толочка. Книга II оглядає два періоди:"Давні слов'яни" та "Київська Русь". Систему ілюстрування цього видання — карти, плани, таблиці, реконструкції, археологічні світлини — сміливо можна назвати кращою у нашому навчальному книговиданні принаймні останніх п'яти років. Підручника, котрий "не хотів" би іти з рук, у нас не було-таки давненько.

***

Ще один провідний культуролог — львівський академік **Ярослав Ісаєвич** — видав ретроспективу збірку своїх статей, починаючи з 59-го і по нинішній рік: **"Україна давня і нова"** (Л.: Інститут українознавства НАНУ). Значна частина зібраних тут матеріалів — переклади невідомих нам робіт Я. Ісаєвича, що їх публікували у престижних наукових виданнях Заходу.

Кость АНТОНІВ.
МІАУ-культ—спеціально для «ГУ».

Юридична консультація

За правилами обліку

Я — одинока мати з дворічним сином, мешкаємо у гур тожитку. Стою на квартирному обліку. Також у мене хвора мама, яка мешкає сама у селі. За медичним висновк ком ЛКК про стан здоров'я, вона потребує догляду. Ч маю я право на отримання двокімнатної квартири бе прописки мами, але на підставі довідок з ЛКК?

Лідія НІКІТЧУК

Волинська область.

Квартира надається на осіб, які будуть прописані в ці квартирі.

На квартирний облік вас прийняли як таку, що потребу поліпшення житлових умов згідно з п. п. 6 п. 13 Правил об ліку громадян.

Стати на облік для отримання двокімнатної квартири в могли б, якби відповідали умовам п. п. 7 цього самого пун кту, за яким на квартирний облік приймають осіб різної ста ті старше дев'яти років, котрі проживають в одній кімнаті.

Марина КОВАЛЬЧУК

Малюнок Петра СІГУТ

Торт для столиці

Просту і непримітну посаду посідає Валентина Кошак на Самчинецькому щебзаводі, що на Немирівщині Вінницької області. Завідує складом, де зберігаються вибухові матеріали. Тут і плану не потрібно виконувати, і високої якості домагатися. Чим відзначишся? А тому, мабуть, ніколи Валентина Феліксівна і не стала б героїнею моєї замальовки, коли б я випадково не дізналася про її захоплення — пекти торти, а точніше —творити.

— Одного разу, на день народження товариша мого чоловіка, — розповідала Валентина Феліксівна, — я спекла торт у вигляді корзини, повної троянд. Присутні на іменинах усе дивувалися, де це посеред зими можна взяти стільки живих квітів, і гадки не маючи, що це торт.

Якось повезла свій торт у Вінницю до друзів на весілля. Замість того щоб знімати на відеоплівку весілля, оператор з усіх боків знімав торт, а скромна, не звична до уваги Валентина Феліксівна ніяково сиділа не івши-не пивши.

А ще одного разу начальник гірничотехнічної інспекції України, завітавши у наші краї, поділився своїми турботами з чоловіком Валентини Володимиром: «Незабаром дружині 55. Я їй, звичайно, куплю 55 троянд, але хотілося б чогось особливого, незвичайного».

— Нехай моя Валя торта для неї спече, — вирвалось у Володимира Михайловича.

Високий начальник здивовано підняв брови:

— Хіба я в Києві торта не куплю?

Поважна дама, якій вручили дивовижний витвір, не в силі була стримати захоплення, раз по раз промовляла: «Я нічого подібного у своєму житті не бачила. Була на виставці тортів в Угорщині, але такої краси там не зустрічала».

А скільки людей перекуштувало торти Валентини Феліксівни у Райгороді, навколишніх селах! І, що характерно, не бере майстриня за свою роботу гроші. Просто робить людям приємне. Може, тому і дає їй Бог силу та наснагу.

Олеся ЯХНО,
студентка Інституту журналістики.

Вінницька область.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

✆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописи не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 226015.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311189.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.